سبيل

الكل في سبيل الحق

Sebil

herşey hak için

Siyasî, edebî, tarihî haftalık gazete ● 3 Muharrem 1397
Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● 24 Aralık 1976
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 Cağaloğlu — İSTANBUL

SAYI: 52 / BEŞ LİRA / BİR D. M.

ŞERÎAT ÜZRE BİR KONFERANS

Eco'nun yeni akıl hocası

Macar yahûdisi Kaldor

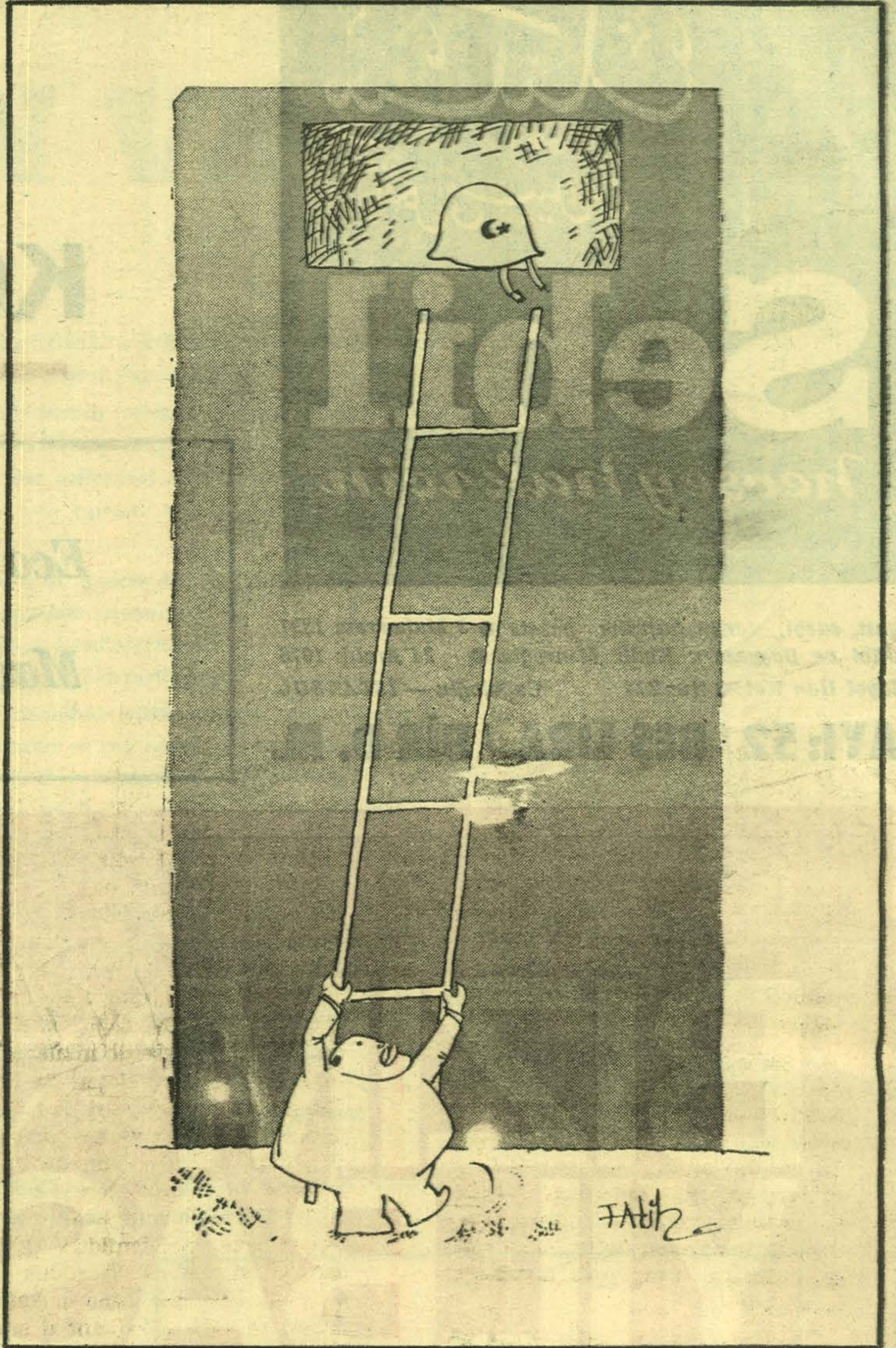
BİZİM YILBAŞIMIZ BU: YENİYILIMIZ

1 MUHARREM 1397

OKUYUCU İLE HASBİHAL

Sebil'imizin neşriyatına başladığı ilk nüshası

Bir senenin muhasebesini yaparken

SEBİL, elinize aldığınız şu 52. sayısı ile birinci cildini tamamlamış bulunmaktadır. Koskocaman bir yıl artık arkamızda kalmıştır. Zaman ne bereketsiz şeymiş meğer... SEBİL'in, yöneldiği hak dava istikâmetine doğru hiç bir inkıtaa uğramadan ve her gün biraz daha kuvvetlenerek ilerlemesi ve böyle nice mes'ûd yıl dönümlerini idrâk etmesi onun bütün mensubları için en hâs bir emeldir. Bâtıla karşı giriştiği amansız mücâdelede cesâret ve dirâyetle şahlanın «Kılıçlaşan Kalemler» i, daima bir zafer ve muvaffakiyet remzi halinde parıldayacaktır. Zira, SEBİL'in neşriyata başlayışı, takib ettiği metod ve gerçekleştirmeye çalıştığı ulvi gâye ile memleketimizde artık «celâl» den «cemal» e dönmekte bulunan ilâhi irade arasında —sır ve hikmet âşinâları için— dikkatlerden kaçmayan bir tevâfuk mevcuttur.

Aziz vatanımızdan hak ve hakikâtin yeniden ihyâsı gibi mes'ûd bir mevsimde, bu yüce gâyenin gerçekleşmesine hâdim olmak üzere meydana çıkan SEBİL, bir iman ocağı bir irfan mektebidir. Bizlere bu mektebte birer kürsü ihsan eden ve bu kürsüden vâki takrirlerimizin inkıtaa uğramadan bir yıl müddetle devamını müyesser kılan Cenab-ı Hakka nihâyetsiz şükürler olsun!. O kerem ve inâyetine pâyan olmayan Rabb-ül İzzet'den niyâzımız, Habib-i Ekrem'i hürmetine bütün ef'al, hissiyat ve harekâtımızı rızâ-yı şerifi ile me'lûf kılarak bizleri bu ulvi gâye yolundaki hizmetkârlıktan tard ve teb'id buyurmamasıdır.

SEBİL'imizin birinci sene-i devriyesini idrâk ettiğimiz şu mes'ûd anda, üzerimizde tecelli etmiş bulunan her türlü hayrın mahza lûtf-u ilâhi eseri olduğunu ifâde etmekten büyük bir zevk duymaktayız. Fâni nefislerimiz, bu büyük tecelliye sadece bir mâ'kestir. Bunun idrâki içinde, üzerimizdeki ni'metlerin artırılması talebini bârigâh-ı ulûhiyete ref ederken SEBİL'in yazarı, çizeri ve hatta okuyucularıyla bütün mensûblarının hissiyâtına tercüman olduğumuz kanaatindeyiz.

● DÜŞÜNÜLMESİ İCÂBEDEN MEVZU

SEBİL'imizin neşriyata başladığı ilk günlerde, ona abone olmak isteyen kardeşlerimizin taleplerini yerine getirmek hususunda pek hâhişkâr davranmadığımız, ferâsetli okuyucularımızın dikkatlerinden kaçmamış olsa gerektir. Evet, gazetemize abone kaydetmek hususunda hummalı bir faaliyete girişmemiştik. Zira, bu işin, cephemizde —tâbir câizse— sâbıkalı olduğunu pek âlâ biliyorduk. Pek az istisnası dışında, öteden beri abone kaydeden mevkuteler muntazam çıkmamış ve belli müddetleri ikmal ederek taahhütler yerine getirilememiştir. Cenab-ı Hakka nihâyetsiz şükürler olsun ki; Sebil, kendi kendine oluşan ve emsalleriyle gayr-i kâbil-i kıyas bir seviyeye ulaşan büyük bir abone kitlesine karşı da mahcûb çıkmamıştır.

SEBİL hiçbir maddî yardım kabul etmeden ve tuttuğu dâvânın vekarını dâima koruyarak herhangi bir tûfeyli üslûba asla iltifat etmemiştir. Okuyucularının vefâkâr, sıcak ve samimi alakâlarını içinde bir ana kucağı kadar mes'ud yaşayan gazetemiz bu birinci yılının imtihanını vermiş olmaktan doğan haklı bir cesaret ile bu defa kendisinin en hararetli okuyucusu olan abonelerinden biraz daha fedakârlık beklemektedir.

Şöyle ki: her abonemiz

(Devamı 15. Sayfamızda)

İslâmî Yılbaşı ve Müslümanların vahdeti

Kadir Mısıroğlu

MÜMİNLERE nev'i şahsına münhasır bir hayat tarzı ve ictimaî nizam çizen İslâmiyet, onların gayrı müslimlere hiçbir sûretle benzememelerini temin hususunda müthiş bir hassasiyeti ifade eden hükümlere sahibtir. Hattâ, denilebilir ki; bazı islâmî kaidelerin varlık sebebi, -zatî hikmetlerinden ziyâde- bu, gayrı müslimlere benzememek hususundaki derin temâyül ve hassasiyettir.

Şahsiyetçiliğe bu ölçüde yer veren bir dünya görüşünün «taklid» gibi akıl ve muhakemeyi tâtil eden ve haysiyet-i insaniyeyi rencide eyleyen sefil bir davranışa hiçbir sûretle cevaz vermeyeceği âşikârdır. Gerçekten, İslâm'ın taklidin, imana zarar verme ihtimalinden dolayı men edildiği intibaını uyandıran hükümler mevcuddur.

Hâl böyleyken, İslâm dünya görüşünün temâdisini sağlamak uğrunda en büyük ve şerefli mücâdeleyi vermiş bulunan milletimizin son bir-birbuçuk asırlık tarihi içinde müstâkar şahsiyeti ve inançlarıyla telifi imkânsız bir taklidçiliğe itildiği cümlenin malûmudur. Gizli ve âşikâr çeşitli düşmanlıkların eseri ve neticesi olan maddî sahadaki geri kalmışlığımız tahakkuk edince, bunun tevlid eylediği aşağılık duygusuyla meylettiğimiz bu taklidçilik yolunun, millete bazan en şeytanî usûllerle telkin edildiği ve mâşerî şuurun bu istikamete imâ edildiği muhakkakdır. Fakat, her zaman böyle pasif ve uzun vadeli metodlarla hareket edilmemiş bazan da -şartlar elverdiği nisbette- cebir ve tahakküm üslûbuna müracaat olunmuştur. Sadece, Avrupalının kendi medeniyet ve hattâ diyânetini remzetmet üzere kullandığı siper-i şemsli şapkası için Türkiye'de darağaçlarının kurulmuş bulunduğunu ve oluk gibi kanlar akıtıldığını hatırlamak bile bu hükmümüzü doğrulamaya kâfidir sanırız.

Garba Tanzimatla aralıklanan kapıdan içeriye alınan her türlü üslûb ve unsurun «hıristiyânî» bir manâ taşıdığı şüphesizdir. Esasen bunların tercih sebebi de, bu vasıfları olmuştur. Maddî sahadaki geri kalmışlığımızı bertaraf etmenin, Türk ictimaî hayatındaki her türlü islâmî husûsiyeti, hıristiyânî olan mukabili ile tebdil etmeye bağlı bulunduğuna inanan müteselsil inkılâbçı kadroların eliyle gerçekleşen bu ictimaî değişiklikler, Türkiye'yi her sahada düalist (ikili) bir veçheye bürümüştür. Zira, getirilen yeni şekil ve üslûbların, resmî desteklere rağmen bin yıldır İslâm ile mütehallî bulunan toprağımıza da istenildiği gibi kök salamadığı, kavruk ve güdük kaldığı inkâr edilemez. Buna mukabil ref edilen ve çoğu kere kanûnî müeyyidelerle yasaklanarak geçit vermez bir dikenli saha haline getirilen islâmî üslûb ve husûsiyetler de, onların yanı sıra hayatiyetlerini -az çok- devam ettirmektedirler.

Ancak, ne yazıktır ki, islâmî üslûb ve esasları fiiliyat sahasında ayakta tutmakla mükellef olan müminler, çoğu kere bâtılın mürevvicleri kadar gayret sahibi olamamışlardır. Bu yüzden bazı islâmî esaslar- mâalesef - unutulmaya yüz tutmuş bulunmaktadır. Bunlardan biri de islâmî yılbaşıdır.

BEYNELMİLEL olduğu ve bizim de kabûlümüz halinde çok büyük faideler hasıl olacağı hususundaki sathî mütealâlara istinaden kabûl edilen milâdî yılbaşının hıristiyânî bir gün- daha emin bir tâbirle söylemek gerekirse- hıristiyanlık câmiası için dinî bir bayram olduğu husûsu dikkatlerden kaçırılmıştır. Ancak, burada ehemmiyetli olanı şudur ki, gayrı resmî münâsebetlerde ve kanunî müsâade hudutları içinde islâmî yılbaşını lâyık-ı vechile devam ettirmeye ne mânî vardır ki, müslümanlar bu hususta bir gayret sahibi olmamaktadırlar. Halbuki, O, bizi büyük İslâm Âilesine bağlayan ve müslümanlar arasındaki vahdeti sağlayan unsurlardan biri değil midir? Bir halatın incecik lifleri gibi tek tek İslâmî ittihad unsurları koparıla koparıla bin yıl liderliğini yaptığımız o büyük âleme düşman haline getirilmeye çalışıldığımızı kavramak için biraz iman ferâsetine sahib olmak kâfidir. Bu menfî neticeyi önlemek için o halatın liflerini kopmaktan korumaya, koparıları yeniden tesise dinen memur bulunduğumuz gerçeğini hakkıyle idrâk etmiş kaç müslümana mâlikiz?.. Halbuki, Kur'an-ı Kerim ve Hadis-i Şerifler'in ulvî muhtevalarında «vahdâniyet» ten sonra en büyük ağırlığı taşıyan nokta, hiç şüphesiz Ümmet-i Muhammed'in birlik ve beraberliğidir. Yani, İslâm'ın bir numaralı dâvâsı, Cenab-ı Hakk'ın birliği ise iki numaralı mes'elesi de hiç şüphesiz buna inananların beraberliğidir.

Bu ölçüyü, Âlem-i İslâm çapından memleket, parti ve hattâ âile çapına kadar çeşitli ölçülerde küçülterek mütelâa ve tatbik mecburiyeti uhdemizdeki en büyük borçlardan biridir.

Seçim sath-ı mâiline girmiş bulunduğumuz şu günlerde, Türkiye müslümanlarının İslâm aleyhtarı zümrelere karşı göz kamaştıran bir ittihad içinde bulunmaları gerekmez mi?!. Hal böyleyken bu ittihadı za'fa uğratacak davranışlara sürüklenilmesi, cidden elem vericidir. Unutmamalıdır ki, mü'minlerin birlik ve beraberliğinden korkanlar, onları bu birlik ve beraberliği âdeta imkânsız kılacak ölçüde birbirlerine düşürmüşlerdir. Beynelmilel sahada ortaya çıkan bu tablo, aynen ve kendi çapında Türkiyemiz için de bir kere daha vârid ve vâkidir.

TÜRKİYE'Yİ bu ittihadsızlıktan kurtararak inananların- hiç olmazsa- kâhir ekseriyetini bayrağı altında toplamaya çalışan islâmî temâyülleri gâlip bir partiye, İslâm düşmanlarından daha şedid bir sûretde tenkid ve târizler tevcih eden birtakım müslüman kardeşlerimizin bu halleri ne kadar elem vericidir! Ümid ve temenni ediyoruz ki; böylelerine, bu parti içinden de iltihak edenler zuhûr etmesin! Velev birtakım yanlış anlaşılmalardan doğan kırgınlıklar mevcud olsa bile... Bu vesile ile «Kol kırılır yen içinde» anlayışıyle hareket ederek düşmana sevinme fırsatı vermemenin dirâyet ve ferâsetini gösterceğinden emin bulunduğumuz bütün kardeşlerimize selâm olsun!.»

KEMALİST İNKILÂB'IN ANATOMİSİ

Kadir Mısıroğlu

SON SÖZ

52

GAZETEMİZİN birinci sayısından beri devam etmekte olan bu tefrikayı, derhal - «erken olduğu» intibâını uyandıran - bir «sonsöz»le kesmenin sebepsiz olamayacağını tahmin güç değildir. Okuyucularımızın hatırlayacakları üzere bu tefrika «Kemalist İnkılâb'ın Fârikaları» serlevhası altında başlamış ve bu inkılâbın fârik vasıfları:

1 — Lâdinîlik
2 — Militarizm
3 — Şekilcilik
4 — Taklidçilik
5 — Küçük devlet hâlet-i rûhaniyesine bağlılık

şeklinde sıralanmıştı. Bunlardan ilki olan «lâdinilik» i bile henüz bitmeden basın savcılarının ve mâhud «bilir» ünvanlı «bilmez» kişilerin müşterek hücûm ve taarruzlarına mâruz kaldık.

Gerçekten hakkımızda ağır itham ve iddiaları muhtevi bir rapor tanzim edilerek İstanbul Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi'ne sevkedildik. Bu dava sebebiyle Kemalist inkılâb etrafında şahsî mütealâlarımızı beyandan vaz geçerek bu inkılâblara taraftarlığı ile tanınan bazı kalemşörlerin hâtıratlarından iktibaslar yapmaya ve bizi ileri sürdüğümüz kanaatlere sevkeden mesnedleri - kısmen de olsa - göstermeye başlamıştık. Fakat, tuhafı şu ki, noktasına dokunmadan aynen ve harfi harfine kemalist kalemşörlerden iktibas ederek sütunlarımıza geçirdiğimiz dikkat çekici hatırat parçalarına da tahammül edilmedi. Bundan dolayı da hakkımızda ikinci bir ağır cezalık dava açıldı.

Esasen, «Kemalist İnkılâbın Anatomisi» isimli bu yazı serisi, daha ortaya çıkmadan bile yazarı için birtakım itham ve isnadlara sebep olmuştu. Gerçekten 12 Mart hadisesini müteakiben kanunsuz bir sûretde götürüldüğümüz ve hapsedildiğimiz Eskişehir Askerî Mahkemesi'nde Albay rütbesine hâiz ve yakasında hukuk rozeti taşıdığına nazaran bir Hukuk Fakültesi'ni bitirmiş olması gereken Nevzat Beygu isimli askerî savcı, hakkımızda tanzim eylediği iddianâmesinde «... eserleri yazmış bulunan ve kemalist inkılâbın anatomisi isimli bir eser yazacağını da ilân etmiş olan (askerî savcı kitaplarımızın birinin arkasında çıkacak eserlerimiz arasında Kemalist İnkılâb'ın Anatomisi'nin ismini de görmüştü) maznunun müsned suçu işlemeye müsâid ve mütemâyil olduğunu» iddia edebilmişti. Yani madem ki; Kemalist inkılâbı tahlil eden bir eser yazdığımızı ve neşredeceğimizi ilân etmiş bulunmaktaydık, o halde bize istinad edilen suçu da işlemeye müsâid ve mütemayil bulunduğumuz kabul edilmeliydi. İşte Eskişehir Örfî İdare Mahkemesi'nin başsavcısı mes'eleyi böyle mütealâ etmekteydi. Halbuki, aynı mantıkla kendisinin de her müslümanlık dava edeni katletmeye müsâid ve mütemâyil bulunduğu iddia edilebilirdi. Zira, neticesi öldürmeye varacağı intibaını uyandıracak ölçüde öfke ile bağırıp çağırıyor, masaları yumrukluyor ve hatta bizi yok edeceğini dahi söyleyebiliyordu!

● *Başyazarımız Kadir Mısıroğlu Eskişehir Askerî Hapisânesi'nde bulunduğu günler: «Kemalist İnkılâb'ın Anatomisi» adlı eseri daha tasavvur halinde ve yazılmamış iken, Başyazarımızı mahkûm ettirebilmek için vesile ittihaz edilmişti. Başyazarımız bu ve benzeri daha nice adlî vak'aları muhtevi «Bir Muhakemenin Muhakemesi» adlı çalışmasını yakında efkâr-ı umumiyeye takdim edecektir.*

Her neyse, bu mes'eleleri ayrıca mufassal bir sûretde ve «Bir Muhakemenin Muhakemesi» adı altında yazacağımız için burada istitraten dokunduğumuz bu mes'eleyi bir kenara bırakarak Kemalist İnkılâbın Anatomisi isimli eserin daha neşrinden evvel, sırf ismen ilânı sebebiyle bile aleyhimize itham ve isnadlara sebep olabildiğini göstermekle iktifa ediyoruz.

Böyle bir eserin, fiilen neşredilmeye başlandıktan sonra yazarının başına neler getirebileceğini tasavvur etmek güç olmasa gerektir. Nitekim, bu tefrikadan dolayı 12'şer sene hapsi 4'er senelik sürgünü mutazammın iki ağır cezalık dava ile cem'an 24 yıl hapis 8 yıl da sürgün tehdîdi karşısında bırakıldığımız okuyucularımızın mâlumudur. Halbuki, bu tefrika içinde neşredebildiklerimiz esas mes'elenin -maâlesef- çok cüz'î bir kısmından ibâret kalmıştır.

Hakikaten Kemalist İnkılâbın Anatomisi isimli çalışmamız üç bölümden ibaretti.

1 — Kemalist İnkılâb'ın ilham kaynakları (Hazırlayıcı sebepler)

2 — Kemalist İnkılâb'ın fârik vasıfları

3 — Kemalist İnkılâb'ın neticeleri ve geleceği.

Görüldüğü üzere üç bölümden teşekkül eden bu eserin -sağı solu fazla tedirgin etmemek maksadıyla- birinci bölümü atlanılarak tefrikaya ikinci bölüm-

den başlanılmıştı. Bunun da ancak bir kısmını teşkil eden «lâdinilik» maddesi bile tamamlanmadan üzerimize yaylım ateşi açılmış ve bu inkılâb heyulasının ilmî bir sûrette tahliline 50 yıl sonra bile tahammül edilemediği bir kere daha sabit olmuştur. İnkılâbcı kadronun manevî rüşd itibariyle birtakım resmî baskıları kullanmak ihtiyacından azâde kalabileceği bir seviyeye ulaşmadığı da ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Bugün Türkiye'de bâtıl ve yıkıcı olmak şartıyla her fikir ve davranışa tasavvurun fevkinde bir müsamaha ile muâmele edildiği herkesce müşâhede edilmektedir. Böyle olduğu halde Türk Milleti'nin bin yıllık hayat ve şahsiyetini a'dan z'ye değiştiren bir hareketin muhâsebe ve muhakemesine tahammül edilmemektedir. Leyhtarlık veya aleyhtarlıktan kat'annazar bu derecede derin ve şumüllü ictimaî değişikliklerin sırf vak'a olarak doğru bir sûretde tâdâdına dahi tahammül edilmemesi istikbalin tarihcisi için bu devri anlamak ve anlatmakta son derece ehemmiyetli bir tesbit olsa gerektir. Kaldı ki, inkılâbcılar nefslerinden emin olsalardı, hatta aleyhteki beyanları bile susturmak ihtiyacını duymaz en mâsûmâne tenkidler karşısında bile böylesine telâşa kapılmaz ve cezâî müeyyideleri işletmeye koyulmazlardı.

Bu sebeple, Kemalist inkılâbların tahliline elli küsûr yıl sonra bile tahammül edilememesi keyfiyetini geleceğin tarihçisine rapor etmekle iktifa ediyor ve bu tefrikayı -içimiz kan ağlayarak- keserken iman ferâsetiyle meşbû mü'min okuyucularımızın, söyleyebildiklerimizden söyleyemediklerimizi de tasavvur ve tahmin edebilecekleri ümmid ve temennisiyle teselli buluyoruz.

TÜRKÇESİ

Ahmed SELÂMÎ

Nefs: Tepemizdeki ayak...

MUKADDES ve muazzez Şeriatımızın (dînimizin) rûhundan uzaklaşan bir cem'iyyet, dünyânın neresinde olursa olsun şeytanlaşmaya mahkûmdur. Bugün Türkiye'deki seviyemiz de, maalesef İslâmî keyfiyet i'tibârıyle fevkal'âde düşük bulunuyor. Bu dem verici hâlimizi görmekten ve göstermekden çekinmemizin ise bize hiçbir fâidesi dokunmıyacağı; bil'akis büyük zararlar vereceği iyi bilinmek zorundadır. Kendi kusur ve noksanlıklarını göremeyen ferd, âile veya cemaat, kim ve ne olursa olsun, herşeyden evvel kendi kendisine âid hastalıkları müzminleşmeye ve binnetîce de devâ kabûl etmezliğe terketmiş sayılır.

Biz müslümanlar için mutlaka izâlesi gereken bir kusurdan bahsetmemiz icâbederse, o da, ölçü olarak, yevmî hâdiseler içinde karşılaştığımız ve ölçüsü nefs olan insanları ölçü almakdır. İdrâklerimizi, yevmî hâdiseler içindeki insan unsurunun peşine takmak; ve bunu 24 saatlik devreler hâlinde tekrarlamak, bizi, kalabalıkların şuursuz yaşayış ve telakki anaforuna çekiyor. Bundan sonra ise, ölçüsüzlüğün ölçüleri ile bir âhenkdarlık... Neticede ise, en az, fiil, hâl, iş ve hareketlerimizde bir erime başlıyor.

İşte, «da'vâ sâhibiyiz!» dememize âid keyfiyet, bunun için şeklî ve lâfzî kalmaktan öteye geçemiyor. Böyle olunca da birbirimize bağlanamıyoruz.

Unutmamak zorundayızdır ki, iş yerinde, dâirede, mektebde, komşuda veya vâsıtada karşımıza çıkan yevmî hâdiselerin ferdi, idrâklerimiz önünde verici bir anten ve sonra da kalıcı bir ölçü olamamalıdır. Aksi halde, yaşayış kânunlarımızı bu ferdlerden devşireceğimiz yevmî idrâklere göre şekillenmeye başlayıp da, mutlak nizâmın maddelerine göre elde edememek, bizi, sapış çizgisine oturtacak ve her geçen saat başı, kıvâmımız sulanıp seyreltilmiş olacakdır.

● Dışa bakışımızdan sonra, bir de içe bakışımız üzerinde duralım.

Ferdî, âilevî veya fikrî ve îmânî zümreler bakımından en iyi, en sağlam ve en mükemmel müslümanların, kendimiz veya içinde yer aldığımız gruplar olduğu düşüncesi, bizi her zaman ta'kîb edebilir. Lâkin bu bile, bizi aldatan, oyalıyan ve hatta uyuşturan kendi öz nefsimizin bir gözboyaması değil midir?

Nefsimiz, kıymetimizi ölçecek terâziler bile bulunmadığını gizli gizli kulağımıza fısıldarken, acaba hangi terbiye sistemi elinde şekillendiğimizi, hangi nefs murâkabe kırıntısına nâil olabildiğimizi; hangi maarifin parmaklarında oynatılarak hangi (Allah ilimleri) veya (şeytan üfürükleri) tahsilinden geçirildiğimizi de fikredebiliyor muyuz? Acaba, nefsimizin dimdik duran başı önünde, zihnimiz, fikr denilen işleyişini «ateist (mülhid) bir rejimin din mektebi telâkkisi ile, mukaddes ve muazzez şeriatımızın din mektebi telâkkisi arasında bile en az kendi dünyâları kadar farklar vardır!» deyip; i'tibârî ve nisbî gibi mefhumlar elinde bir kıymetlendirmeye gidebiliyor mudur?

İlk merhale, dâimâ teşhis kıvraklığı kazanmak, eşyâ ve hâdiselere böylece sâhib olmak bulunmalıdır.

Nefsimizin oyununa gelip, kendi kıymetimizi ortaya koymanın ve kendi meth ü senâmızı kendi ağzımızla yapmanın yolunu, yoksa âid olduklarımızın göklere çıkarılmasında mı görüyoruz? Ve böylece çukuruna düşebileceğimiz o meslek ve meşreb taassubunun, ehl-i sünneti parçalayıp parsellere ayıran zelzelesi, bizi, iliklerimize kadar sarsmakdan pek uzak mı bulunuyor?

Ne acı, nefsimiz, mukaddes ve muazzez Şeriatımızın ölçü ve kânunlarına göre değil de; iş yerinde, mektebde, sokakda veya komşuda gördüğümüz insanlara göre bize kıymet biçip, kulağımıza, derecesi yüksek, kalbi temiz, sözü doğru, işi berrak bir müslüman olduğumuzu, belki de mücâhidliğimizi fısıldıyor...

Öz nefsimizin oyununa gelmekden daha büyük tuzak, daha müthiş bir kapan, ve daha sımsıkı bağlayıcı bir ökse mi, hayır, hayâl bile edememeliyiz...

NEFSİMİZİN, gözlerimiz önüne çekdiği gaflet perdelerini yırtıp da bakabilenimiz; ve böylece, daha nizâm şuûru gibi ilk basamağa çıkıp, mutlak ile i'tibârî rejimlerin arasına hudud çizgisini çekebilenimiz mi kaç kişi? Bilmem... Mutlak nizâma âid mekteb ve maarif şuûru ile, i'tibârî bir düzene veya düzmeceye âid mekteb ve maarif arasındaki baş döndürücü mesâfeyi görebilmeye çalışanlarımız mı? Ne bileyim!

Öz nefsimiz, muhîtımıza âid düzen veya düzmecelerin lekeli bohçaları içine sardığı benliğimizi, öylesine karanlık köşelerde boğuyor ve sonra da öyle bir oyuncak ediyor ki, seâdeti, apartman katlarında; işi, düdüklü otomobillerde; kuvveti, destelenmiş paralarda; yükselişi, döner koltuklu masalarda; ilmi, yaldızlı diplomalarda ve zaferimizin tescilini, et sesli alkışlarda arar oluyoruz. Bilmiyoruz ki, öz nefsimiz, bizi, böylece içi hava dolu lâstik bir top yapıp, meşin ayaklarının ucuyla dolaştırıp duruyor. Bir kumar âleti olan papazlı dikdörtgenler bile, ayaklarda değil de. ellerde gezinebiliyorken...

Mukaddes ve muazzez Şeriatımıza âid (helâl-haram), (helâl kazanç) ve (kopmaz nikâh) gibi nice ana temeller bile, zaman zaman o öz nefsimizin oyuncakları olmuyorlar mı? «Günâhı boynuna!» diye başlıyarak günâhını boynumuza geçirdiğimiz, gıybetdeki haram; methiyesini yaparken çürütdüğümüz malımızdaki, (haram kazanç); ve nice 24 saatler içinde işlediğimiz ve sâdece lâf çapındaki koparıcılara infilâk etdirdiğimiz nikâhlar... Helâllerin harama inkılâbını yakalıyan kavrayıcı idrâkin ve ayırıcı hassâsiyetin karşısına ise, bunları, oduna nisbet ederek kalem oluşun incecikliğine mahkûm bilerek beğenmiyen ve kaba-saba örseliyen de, evet, gene o öz nefsimiz...

Ve o nefs, tepemizde öyle usta bir ayakdır ki, bizi bir ömür boyu oynıyacak, üstelik bu oyunu da, bize oyun değil; ciddî ve kıymeti hâiz aksetdirip gözboyayıcılığından geri durmıyacakdır...

• FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

TERAKKÎ

İnsanlık karanlıktan aydınlığa doğru ilerleyen bir kervan; kılavuzu: Avrupa. Batı asırlarca hakikat sanmış bu rüyâyı. Sonsuz bir takâmüle inanmış. Biz de terakkî mitosunu Avrupa'nın bütün vehimleri gibi benimsemişiz. Bu inanç yükselen bir medeniyet için bir fetih rüyasıydı. Çöken bir topluluk için gerekçesi olmayan bir özenti. Batı sınırsız bir terakkînin tehlikeli bir hayâl olduğunu çoktan anladı. Biz hâlâ bu yabancı ve yalancı tanrının âzâd kabul etmez köleleriyiz. Aşağıdaki sayfalar, terakkî inancının ne zaman, niçin, nasıl doğduğunu, gelişme seyrini, Tanzimat ve Servet-i Fünûn nesillerinin gerçekleşmeyen ümitlerini anlatmaya çalışacaktır.

Batı'nın putları karşısında

❷

İntelijansiyamız

Zaman, Zaman-ı Terakki:

MEÇHUL iklimlere sefer eden hiç bir yolcu Avrupa'nın Sadullah Paşa'ya telkin ettiği vecdi tadamamıştır. Viyana Sefir-i Kebîr'inin bütün metrukât-ı edebiyesi uzun bir kasideden ibâret. Hele «Ondokuzuncu Asır» Batı'nın başlıca mitoslarını, ihtiyar şarkın şuur altına zerk eden bir efsâne · şiir. Avrupa bütün günahlarından arınmış, bütün tezatlarından sıyrılmıştır; bu manzûmede; o artık yalnız maddi fetihlerin değil, insanlık rüyâlarının da gerçekleştiği bir ütopyadır... maddecilikten, reybilikten uzak bir inanmış insanlar ülkesi. Bir kelimeyle Paşa, Tûr-u Sînâ'da ilâhî nurdan gözleri kamaşmış bir Mûsa Peygamberin cezbesi içindedir. Terennümlerine:

«Erişti evc-i kemâlâta nûr-ı idrâkat
Yetişti rütbe-yi imkâna kısm-ı mumteniat»

mısralarıyle başlar. Bütün bu mücizeler ilmin eseridir. İlmin ve imânın. «Asrın hikmeti, Tanrının birliği esâsına» dayanmaktadır. Bütün milletler birlik sırrını kavramıştır, artık.

Heyhât! İrfan güneşi Batıdan doğuyor; şimdi Rûm'un da, Arab'ın da, Mısır'ın da adları unutuldu.

Sonra şâir, ülkesinin insanlarına acıyarak sesleniyor.

«Zamân, zamân-ı terakkî, cihan cihan-ı ulûm
Olur mu cehl ile kaabil bekaa-yı cemiyat.»

Olmaz tabii. O halde bütün gücümüzle çağdaşlaşmalıyız. Torunları, Paşanın bu hayırhah ihtarını unutmamışlardır. İntelijansiyamız bugün de aynı hedefe koşmuyor mu? Hem de gittikçe artan bir hızla..

Medeniyet-i Hâzıranın Timsâli: Londra.

SADULLAH Paşa için «kemâl ikliminin sultânı» Paris idi, Nâmık Kemâl'e göre: Londra. İngiltere, bir asır önceki Fransız aydınlarının da imrendikleri bir ülkeydi. Ama Diderot'lar, Voltaire'ler, Montesquieu'lar.. yükselen bir sınıfın temsilcisiydiler. İngiltere hayâllerinin gerçekleştiği diyârdı. Kapitalizm orada muzaffer olmuş, hürriyet müesseseleşmiş, düşünce zincirlerini kırmıştı. Ana yurtlarında ise mutlakiyet hüküm sürüyordu: Kocamış, çağ dışı bir mutlakiyet. Kemâl başka bir dünyadan geliyordu Londra'ya; başka bir târihin, başka bir rûh ikliminin çocuğuydu. Ne kapitalizmi anlayabilirdi, ne sınıf kavgalarından haberi vardı, lâfızlara âşıktı sâdece: Hürriyet, medeniyet ve terakki... Reşit Paşa'dan beri aydınlarımızın anlamadan tekrarladığı bu tılsım - kelimeler sarih bir muhtevaya kavuşmamıştı henüz. İntelijansıyamız ortak bir şuurdan mahrumdu. Reşit Paşa medeniyeti «terbiye-i nass ve icrâ-yı nizamat» diye târif ederken Sadık Rıfat «usûl-i me'nusiyet» karşılığını teklif ediyordu. Âli Paşa bu mefhum hercümercine son vermeye çalışdı: «Medeniyet cemiyet-i beşeriyeyi tertib eden efrâdın her yüzden mazhar-ı emniyet-i kâmile ve mütenâim-i nimet-i âsâyiş ve refah olması demektir; imdi dâire-yi emniyet ve refah bir hâl-i vasatta kalmayıp bittedric tevessü etmek ister ve bu tevessüe terakki ıtlak olunur.»

Demek ki Paşaya göre; 1) Medeniyet, Avrupa'nın şimdiki civilisation'u değildir. Her topluluğun kendine göre bir medeniyeti vardır. Medeniyetin şu veya bu idâre tarzıyle, «icrâ-yı nizamat»la doğrudan doğruya alâkası yoktur. 2) Terakki ise cemiyeti tertib eden fertlerin daha aydınlık, daha insanca, bir kelimeyle daha bahtiyar bir hayatı gerçekleştirmek için harcadıkları gayretlerin bütünüdür. İlerleme, eşyanın mâhiyeti icâbıdır.

Nâmık Kemâl de başka türlü düşünmez: «Medeniyet, asayişte kemâl» dir. Asayiş: Maddî ve manevi huzur. Ne var ki şâir, tecrübeli devlet adamının mücerret ve âdetâ riyâzi tarifiyle yetinemez. Müşahhasa ihtiyacı vardır, elle tutulup gözle görülecek bir müşahhasa. Bunun için «Terakki» ismini taşıyan yazısına Londra'yı anlatmakla başlar. *Amacı her hangi bir şehrin tasviri* değildir. Gerçi şâir fırsatı yakalamışken belâgat göstermek alışkanlığından kurtulamaz, Evliya Çelebi'ye yakışan mübalâğalara düşer; makale zaman zaman mensur bir kaside veya destan hüviyeti taşır. Ama yazarın esas gayesi Batı ile Doğu'yu karşılaştırmak, ana fikirlerini —daha aydınlık olarak— tekrarlamak, çağdaşlarını uyandırmağa çalışmaktır. Kısaca Londra, bir vesiledir Kemâl için, bir vesile ve bir remiz.

Biliyoruz ki Kemâl Londra'yı ziyaret eden ilk Osmanlı değildir. Meselâ 1838'de Paris Sefareti Başkâtipliğine tâyin edilen Mustafaf Sami Efendi Avrupa Risâlesi'nde Londra'dan da söz eder. Dünyanın en büyük şehri olan bu ticâret merkezi sayısız buharlı gemilerin ve yelkenlilerin uğrağıdır. Efendi'nin dikkatini çeken ilk füsunkâr tecelli: Sisler içinde dolaşan peri kızları. Londra'da bir ay kalan Sefaret kâtibi, bu dumanlı ülkeyi şapşal bir sinema seyircisinin serseri tecessüsüyle seyreder. İklîmiyle imtizac edemediği İngiltere'den bir avuç intibâ ile Paris'e döner.

1852'de Londra sergisini ziyarete giden Aleko Efendi daha dikkatli bir müşâhiddir. «Seyahatnâme-yi Londra» da tiyatrolara geniş yer verilir. Ama Aleko'nun tasvirleri rasgele bir seyyahın sığ ve soluk intibalarını sergiler sâdece.

Kemâl Londra'ya 1867'de ayak basar. «Victoria çağı, İngiliz toplum hayatındaki sınıf uçurumlarının derinleştiği bir devirdir. 18. yüzyılın özgür, umursamaz ingiliz nesli, yerini din ve gelenek bağlarının zincirlediği soluk benizli, çarpık, çelimsiz bir kuşağa bırakmıştır. İş yerlerinde, fabrikalarda zor bir hayat vardır... Doğru dürüst bir kanalizasyon sisteminden yoksun bulunan Londra'nın açık kanallarından gelen kokular, insanı rahatsız ettiğinden konaklarda oturanlar kapı ve pencerelerini sım sıkı kapamak sorundadırlar.» (Yusuf Mardin). Ne var ki, genç şâir, ne sınıf çatışmalarının farkındadır, ne de Thames'ten yükselen kokuların. Bu şâşâalı sahnenin kulislerinde ne cinayetler işlendiğini bilmez. Servet ve ihtişamdan kamaşan gözleri karanlıklarda diş gıcırdatan sefâlete kapalıdır. Dilini anlamadığı o Bâbil kulesinde tek kılavuzu vardır, «Paris Büyükelçiliğinde görevli imam Hoca Tahsin Efendi'nin, çok tonton bir adam diye kendisinden söz ettiği A. Fanton.»

«Terakki» makalesi, oldukça bedbin tesbitlerle başlar. Avrupa aydınları aydaki nehirlerin derinliğini ölçecek kaabiliyettedirler ama, Meriç'i tanımazlar. Demek ki insan düşüncesi hakikatın bütününü kucaklamaktan âciz. Kaderi, aşırı kutuplar arasında raksetmek. Ne var ki, bakışlarımızı mutlaktan nisbîye çevirirsek medenî dünyada insan emeğinin yarattığı hârikalar bizi hayrete düşürür. Örnek mi istersiniz? İşte Londra: Bu beldeye «enmûzec-i âlem» denilse yerindedir. Medeniyet-i hâzıra, demek, Londra demek. Evet. Londra, dâimâ sisli ve karanlık, ama bu nikâbın altında medeniyetin nâzenin bir dilrübâsı gizli. Kemâl'i, bu bedia-

lar ülkesinde hayran bırakan ilk hârika: Parlâmentodur. Sonra İngiliz adâleti göğe çıkarılır. Bu kasideyi ingiliz maârifine ayrılan methiye tâkibeder: «Rüştiye'deki öğrenciler, üç dört lisan bilirler. Her biri beş altı ilimle uğraşmaktadır. İlk mekteplerde ne alfabe okutulur, ne aritmetik. Niçin okutulsun? Yedi sekiz yaşındaki çocuklar okumayı da, hesabı da çoktan sökmüşlerdir. Gemi tayfaları matematiğin en derin konularıyla uğraşacak kaabiliyettedirler. «Dükkânlarında yazıcı görülür ki, faraza Almanya hükemâsının hikmet-i hukuk hakkında olan fikirlerini muhakemeye kalkışır.» Sonra «numûnehâne» anlatılır. Hayvanat bahçesi Nûh'un gemisine benzetilir. Kütüphâneler, memur ve okuyucularıyle geçit resmi yapar önümüzde. Şâirimiz tiyatroları da unutmaz. Bu bahtiyar şehri, bir hayâl ülkesi hâline getirmek için adâlet, mârifet, sanat.. el ele vermiş gibidir. Mârifetin kaynağı: Dârü'l Fünûn, Encümen-i Dâniş ve Matbaa.. Ama maddi medeniyetin bu büyük âbideleri de kendi kendilerini izah edemezler. Londra'yı Londra yapan asıl âmiller: «Kendi âleminde bir gedâyı dahi pâdişah eden hürriyet, kimseyi, mâdûnunun mağdûriyetine hissedar etmeksizin herkesi mafevkinin saadetine nâil etmeğe kaadir görünen müsâvât, bir zayıf çocuğun ellerini yirmi pehlivanın bazuları kadar müfid eyleyen taksim-i mesâyi (iş bölümü), yırtık paçavralara, kırık kemiklere altın değeri veren usûl-i servet (ekonomi - politik), buhar kuvveti, hava gazı «...Ne var ki bunların hepsini yaratan: insan kafası. Kemâl, Londra'dan, daha doğrusu Avrupadaki terakkiyatı sayıp dökmekten bir türlü vaz geçemez. Sebeplerden tekrar neticelere geçer: «Yalnız şehir içinde mevcud olan ve her biri milyonlarla altın kıymetinde bulunan ebniye-yi âliye yan yana getirilse İstanbul kadar bir şâhâne saray teşekkül eder.» «Pazarlarında olan cevâhir ve nefâyise bakılsa dünyanın defâin-i tabiat ve hazâin-i serveti serâpâ yağma edilmiş de getirilmiş zan olunur.»

Para dolaşımına gelince: Londra'da zaman saatin yelkovanına bağlıdır, bizde akrebine. Çünki biz ziraatle uğraşıyoruz, onlar ticâretle. Arabalar, omnibüsler, demiryolları, vapurlar da bir bir anlatılır.

Yalnız bu medeniyet sadece Londra'ya veyahud mücerret İngiltere'ye mahsus değil, Fransa'nın, Almanya'nın, İsviçre'nin, Amerika'nın, farklı derecelerle «her tarafına şâmildir.» Bir kelimeyle bu medeni ülkeler «tabiat-ı âleme» ferman dinletmektedir. Çocukları başka bir dünyada yetiştirilmiş gibi gürbüz ve tuvânâ... Öküzleri «bin iki yüz okka»... Ağaçlarında «karpuz kadar armutlar» yetişir. Her taraf mâmur, bütün insanlar mutlu. Acaba Batı bu medeniyeti nasıl gerçekleştirmiş? Kemâl, bu mucizenin sırrını ifşâ eder sonunda. Terakki yolu. İran şâirlerinin Hind'de Çin'de tasavvur ettikleri cevherden kaleler, altından saraylar, rengârenk gül bahçeleri Avrupa'dadır.

Unutulmasın ki yazarımız önce şâirdir, doğulu bir şâir. Okuyucuları da kendisi gibi hârikulâdeliklere meftundurlar. Batı hayranlığı Tanzimat nesillerinin ortak vasfı. Ama Kemâl bir entellektüeldir de. Avrupa'da yaşamış bir entellektüel. Şâir paletindeki boyaları cömertçe harcadıktan sonra, entellektüel çıkar sahneye. Osmanlı intelijansiyasının bu en coşkun ve en şuurlu temsilcisi, bütün bir asrın zihnini kurcalayan anahtar suali tekrarlar: Ne yapmalı? Cevdet Paşa'dan, Tunuslu Hayreddin'e, Sadık Rıfat'tan Ahmet Midhat'a kadar bütün bir aydınlar kaafilesinin ortak çilesi bu kör düğüm. Kemâl Batı medeniyetinin zaaflarına gözlerini kapamış değildir. Başta sınıf imtiyazları. Sonra kapitalizmin yüz karası olan borsa oyunları. Mâziden kalına «çağ dışı» alışkanlıklar... Ve madalyonun öbür yüzü: Sefâlet. İlim adamları endişe içindedir. Siyâsi ahlâk ve umûmi terbiye öyle bozuldu ki «hazin bir fetret» in yani bir ihtilâlin kopmasından korkuluyor. Bir kelimeyle mârifet ve servette görülen bu yükseliş adâlet ve ahlâkın tereddisini gizliyor. Kendi ülkemize gelince:

Biz ve Onlar:

BİZDE hükûmet «ahkâm-ı fıkhiye» ye dayanır. «Ahkâm-ı fıkhıye» kanunların en mükemmeli. Necâbet ümmetin ortak vasfıdır. Hiç kimsenin maddi imtiyazları yoktur ve olmıyacaktır da. Servetler arasında uçurum İslâmın tanımadığı bir felâkettir. Ahlâka gelince: bozulmak şöyle dursun, yeteri kadar gelişmemiştir bile. Avrupa'da kınanan kusurların hepsinden uzağız. Peki, bu izmihlâlin sebebi ne? Atâlet. Başka bir deyişle «terakki - perver» olmamak. «Evet, şöyle bir kaç sene içinde İstanbul'u Londra, veya Rumeli'yi Fransa hâline getirmek mümkün olmadığını, biz de biliriz. Fakat mâdem ki Avrupa bu hâle topu iki asır içinde gelmiş.» Biz de Avrupa'yı örnek alarak iki yüz yılda aynı seviyeye yükselir, «en mütemeddin memleketlerden biri» olabiliriz. Bunun yolu da oldukça basit: Bilgi ve emek (mârifet ve sai). İslâmiyet: İlmi beşikten mezara kadar arayın, diyor. Ama bu emr-i celîl unutulmuş. Kanaatı, bir lokmayla bir hırka tekerlemesine ircâ etmişiz. Bu tembellik isyan ettiriyor şâiri: «Ey ihvan-ı vatan! diye haykırıyor. Bu uykudan ne zaman uyanacağız?» Ve ülkesinin insanlarını bir çalışma seferberliğine çağırıyor Kemâl. (Bkz: Terakki makalesi, 12 Teşrinievvel 1288. İbret)

Şâirin Türk milletine yüklediği vazife yalnız hummalı bir saiden ibaret değildir. «Avrupa'ya en yakın bir mevkide bulunmaları dolayısıyla garp medeniyetini en evvel alacak olan onlardır. Bu medeniyet güneşiyle Türkler Asya milletlerini uyandırmak ve onları asırlardan beri dalmış oldukları gaflet uykusundan ayırmak vazifesiyle mükelleftirler. Türkler diğer Asya milletlerinin âdetâ ağabeyleri mesâbesindedirler ve kardeşlerini tenvir etmek, onlar için bir ağabeylik borcudur.» (Bkz: İttihad-ı İslâm, Makalât-ı Siyasiye ve Edebiye)

ortadoğu'dan

SAİD ŞAMİL

YAHUDİ DÂVÂSI ve FİLİSTİN

Şunu da itiraf etmek lâzımdır ki; deli olmasına rağmen Müthiş İvan bu fırsatlardan âzami bir şekilde istifade etmesini bilmiştir. İşin garibi, İdil Boyu'ndaki kentleri yıkıp yakan bu tiran, Ruslara âid köy ve kasabaları da aynı şekilde yıkıp yakmış olmasıdır. Rusların en eski ve en zengin ticâret merkezi olan Novgorod'u, Kazan şehri gibi tarumâr ettikten sonra, içinde yaşayan kadın ve erkeğin çoluk ve çocuk kim varsa hepsini boğazlamaktan çekinmemiştir.

Bu ucûbe-i hilkatin diğer bir husûsiyeti, zorla vaftiz ettiği Türkleri diğer reâya gibi çekinmeden umûr-u devlette kullanmasıdır. Nitekim Boris Godunov nâm bir Türk'e —asıl adı Çit Mirza'dır— son derece itimâd etmiş, veliahd olan oğlu Fedor İvanoviçli bu zatın kızkardeşi İrena ile evlendirmiştir. Müthiş İvan 1589'da ölünce Çarlık Tahtı'na Fedor İvanoviç geçti. Kendisini tamamen ibâdete vermiş olan bu nâsik Çara Boris Godunov bir nev'i provitil yani vasi tâyin edildi. Fedor İvanoviç'in çarlığı 14 sene devam etti. Bu müddet zarfında imparatorluğu fiilen Boris Godunov idâre etti. Osmanlılara karşı Azak harekâtını yapan, Dağıstan'a karşı ilk def'a taarruza geçen ve Ural Dağları ile Sibirya'yı, Rus İmparatorluğu'na izâfe eden ve nihâyet Hiyve ve Buhara Hanlarıyle, Çerkez beyleriyle ve Gürcü krallarıyla dostluk ağları kuran budur.

Yine Rus kilisesini metropolitlikten patriyarhlığa yükselten zat bu idi. Bundan dolayı Çar Fedor'un 1598'de ölümü üzerine vârissiz kalan Çarlar tahtına Rus kiliseleri reisi Patrik İeova, kilise büyüklerini Boyarları askeri Ümerâyı, devlet ricâlini ve tanınmış tüccarları dâvet ederek mevzuu ortaya koymuş ve umûmi ittifakla Boris Godunov Rus tahtına çar seçilmiştir. Bu sûretle Türk varlığına indirilen öldürücü darbeden tam 46 yıl sonra Rus imparatorluk makamına bir Türk'ün düpedüz çar olarak oturtulduğu görüldü. Bundan 319 yıl sonra da Lenin mahlasını taşıyan başka bir Türk'ün zulümle kurulan bu azâmetli çarar tahtını yine kanlı bir tufan içinde yıktığı tarihi bir hâdisedir.

Lenin'in Türklüğü mevzuu hakkında merhum Zeki Velidi Bey'in neşredilen «Hatıralar» ında hoş bir mükâleme var:

«Lenin beni imtihan edercesine Marksizme âid neşriyatı ne derece takip etmiş olduğuma dâir sorular sordu. Ben de ona Ulyanov isminde birisinin, geçen 19. yüzyıl ortalarında Kazan vilâyetin'de Rus olmayan kavimlerin ve Çuvaşların etnografyasına âid neşretdiği bir eseri gösterdim. Bu eserden, bu müellifin Tatarca, Çuvaşça bildiği anlaşılıyordu. Ben Lenin'den bu müellif Ulyanov yoksa sizin akrabanız mı? Yoksa sizin aslınızda Tatarlık veya Çuvaşlık mı var? diye sordum. Lenin de kendisinin menşei mes'elesi ile hiç meşgul olmadığını, kitabın müellifini araştıracağım, çünki kendi neslinden bir zatın böyle bir ilmi eser neşretmiş olduğunu işitmediğini» söylemekle iktifa ettiğini aynen yazar.

O nâzik devirde bu çeşit sorular Lenin'in hiç de işine gelmezdi. Zeki Velidi Bey'in daha birçok şeye vakıf olduğu zehâbına— düşmeseydi o kurnaz mahlûk, itiraf mahiyetinde olan bu cevabı vermezdi. Mamâfih bu cevabında da Lenin, samimi değildi. O hiç bir zaman milletler üstü bir seviyeye yükselememiş, bütün icraatında Boris Godunov gibi Rusluk hesabına çalışmıştır.

(Devamı var)

Selâm

Balyozla vura vura!

BİR nüshamız çıkmazdan evvelki hafta Cuma ve Cumartesi günleri Sebil'i sizlere sunan arkadaşlarımızın tabir câizse «iki ayaklarının bir papuçda» olduğu günlerdir. Bendeniz de öyle.. Kafamda birbiri peşisıra ve âdeta birbirleriyle mücadele eden o kadar çok husus vardır ki, onların iyisini yaramazından ayırdetmek benim için başlıbaşına bir mes'ele olur. Nitekim, şu okumakta olduğunuz nüshamızı hazırladığımız gün, Sebil'e teknik açıdan birlikte alınteri döktüğümüz Ali Galib Bey kardeşimiz soruyordu:

— Ne o abi durgunsun.. Hadi yak bi' sigara..

Kadir Ağabeyle karşılaşıyorum:

— Bir sıkıntın mı var?..

Durgunum evet, sıkıntı mı, o da var.. Ama neyin sıkıntısı? Şu yazı nereye nasıl girecek, filâncanın resmini nasıl koyacağız, kapak ne olsun, acaba ne desek?.. ilh..

Sadece kapak.. o, bilemediniz dört kelimelik kapak benim saatlerimi hattâ günlerimi alır. Mesai saatlerini değil, gecemi gündüzümü.. Pek kolay ama, pek zor işte.. Niye mi sor?..

Bakın sıkılmayacaksanız, devam edip okuyunuz ben de anlatmaya çalışayım.

Kapak dedik, değil mi? Meselâ bu sayımızdaki kapak. Ne yazmışız: «Bizim Yeniyılımız Bu: 1 Muharrem 1397» İşte şu ifade Perşembe, Cum'a Cumartesi üç günümü aldı. Cumartesi öğleden sonra -ki gazetenin kapağının hazırlanması için artık başkaca vakit kalmamış vaziyette- ancak bir flâş gibi beynimde çaktı ve hazırladım.

— Efendim o değil de bir başka mes'ele olsaydı...

Olamazdı. Mes'ele mi yok, pek çok. Fakat bunların arasından olması icâbeden buydu, bu olmalıydı ve oldu. Günlerce sancılanmam bunun içindi. Bulduklarımın hiçbiri tatmin etmiyordu. Öyle bir mevzu yakalamalıydım ki, Sebil'e yakışır olmalıydı. Kadir Ağabey'e istişare için götürdüğümde o mevzu «Âlâ» tasvibini almalıydı.

Ve nihayet siz okuyucularımıza «Âlâ.. güzel!» dedirtmeliydi.

Ve Kadir Ağabey, ne siz okuyucularımız elbette, bendeniz teselli olayım diye «Âlâ» diyecek değilsiniz. Ne hesabına âlâ? Davâmız hesabına... Yapılan davâya hizmete müteallik ise âlâ.. Başka mi'yar yani ölçü var mı?.. Yok!

«Her şey hak için»

Hak için, davâya hizmet için âlâ..

Ne var ki, haftalık çıkıyoruz. Siz yaptığımıza «âlâ» da deseniz, yoo hayır; içim sızlıyor. Eksiğimiz oluyor. Neymiş; bizim yeni yılımız... Neymiş; bizim yılbaşımız.. 1 Muharrem 1397. İyi ama, bunu günü gününe vermeliyiz ki, inananların yüreği ferahlasın.

— Ha, desin, bizim de bizim olan değerlerimize sahib çıkan, haykıran kardeşlerimiz var.. Susmuyorlar!..

Benim takvimime, benim değerlerime, benim mukaddesatıma karşı çıkan, onları horlamak cür'etini irtikâb eden, bu meyanda canı istedikçe ense kökümüzde boza pişirebileceğini sanan gürûh da, çatlasın!

— Bak 1 Ocak 1977 demiyorlar. 1 Muharrem 1397 yazmışlar. Yılbaşını 1 Ocak değil, 1 Muharrem ilân ediyorlar.. desinler.

Çatlasınlar köpoğlular!..

Anlatabildim mi?..

Günü gününe yazabilmeli. Bir günlük gazetede manşeti böyle çekebilmeli. Hergün tepesine tepesine vurmalı küfür çivisinin! Balyozla!..

Y. YALÇINER

1 Muharrem 1397

BİZİM YILBAŞIMIZ.. MÜSLÜMANLARIN YILBAŞISI.. MİLÂDÎ 22 ARALIK ÇARŞAMBA GÜNÜNE TESÂDÜF ETTİ. ÂLEM-İ İSLÂM'A, AZİZ MİLLETİMİZE, MUHTEREM ABONE, OKUYUCU VE KARDEŞLERİMİZE..

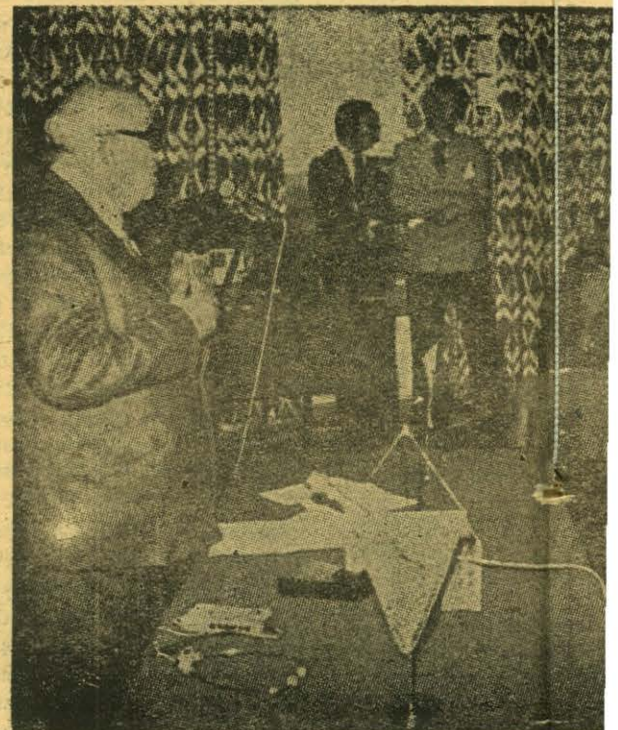
Hayırlı olsun

Sebil

BİR Y

Ecevit ve yeni CHP «Batıcılık» iptilâsından vazgeçmiş değil

o'nun
ni
CASI :

Dün Kisıncır idi, bugün ise İngiliz solcusu Lord Kaldor

YAHUDİ

«Nasıl izah edilebilir, nasıl tevil olunur; onu bilhassa CHP'liler düşünmelidir amma, kanaatime göre CHP lideri Ecevit'in zihniyet itibariyle Batı'ya olan hayranlığının yeni bir tezâhürü olarak Lord Kaldor hadisesi gösterilebilir. Esasen CHP liderinin Batı'dan pek şikâyeti yoktur. Batıcılık macerasının memleketimizi buhrana itekledigine dair teşhise Ecevit'in katıldığına kimse şahid olmamıştır. Nitekim, «Sosyalist Enternasyonal»e dahil olunmak arzusuyla CHP'nin Batı partileriyle işbirliği yapmakta mahzur görmediğine dair beslediği zihniyet âşikâr bir sûrette meydana çıkmıştır.

CHP bu teşebbüslerini Batı aleybtarlığını ortaya çıkaran hususlara rağmen, bile bile yapmaktadır. Yani, Batı'nın memleketimiz menfaatlerini hakeldar eden tavrından CHP'nin pek şikâyeti olmasa gerektir.

Ecevit ve CHP, Batı'nın kapitalizmine karşı hassas görünmektedir. Hassaten bu noktada da bir karanlık olduğu söylenebilir. Çünki, CHP'nin karşı çıktığı kapitalizm çeşidinin Batı'da hâkim olan hangi çeşit kapitalizm olduğu da belli değildir. Meselâ, İsveç tipi sosyal demokrasi nümûnesi methedilirken bu ülke'nin bütün sanâyiinin hemen hemen yüzde 80'ine sahib olan ve hepsi en fazla 40 âile teşkil eden kapitalist yapı görmemezlikten gelinmektedir. Üstelik aynı nümûne ile Batı kapitalizmine kapı açmış bir Yugoslavya marksist rejimi yanyana tutulmak istenmektedir.

Bunlar «CHP'nin hâlâ yerini tesbit edememiş olduğu» iddialarını doğrular mâhiyettedir .Ne var ki; aynı zamanda CHP'nin «Batıcı» hüviyetinden vazgeçmek niyetinde olmadığını da vesikalandırmaktadır.

İngiliz Lord'u Kaldor'u dinlemek üzere kalkıp tâ Ankara'dan İstanbul'a gitmesi de Ecevit'in halâ Batı'dan iktisadî model aramakta olduğunun göstermektedir.»

Bu sözler geçtiğimiz hafta Ankara'da CHP etrafında yapılan «yorumlar»ın en fazla tekrar edileni idi. Bu arada, Ecevit'in «sırf Üniversite içi bir yatırım maksadıyla» Istanbul'a gidip İktisad Fakültesi'nin kuruluş yıldönümü münasebetiyle yapılan toplantıya katıldığını ileri sürenler de vardı.

Ancak, ilk mülâhazaları dile getirenler, CHP liderinin beraberinde partisinin iktisadçı kadrosunu da getirmesine dikkati çekiyorlar ve «Ecevit sadece kendisinin değil arkadaşlarının da İngiliz Lord'undan birşeyler öğrenmesi icabettiğini bildiğinden böyle hareket etmiştir.» diyorlardı. Hakikaten, Ecevit Prof. Kaldor'un karşısında sadece eşi değil, aynı zamanda CHP'nin iktisadçı kurmayı ile birlikte yer almıştı. Bunların başında «Boğaz Köprüsü düşmanlığı» ile tanınmış Istanbul Senatörü Besim Üstünel de bulunuyordu. Bilindiği gibi Besim Üstünel partisinin bir mânâda «iktisad sözcüsü» hüviyetinde gezinmekte, bu mevzularda TV açık oturumlarına CHP adına katılmakla vazifesini ifa etmekteydi.

Ecevit ve CHP'nin iktisadçı kurmayının böylesine dedikodulara yol açan «Kaldor'u dinleme» hadisesi ister istemez adı geçen şahsın hüviyetini merak mevzuu haline getirmişti. Acaba bu Kaldor denilen şahıs kimdi? Kaldor'un meziyeti ne idi ki, Ecevit karısını dahi koluna takıp O'nun karşısındaki iskemleye ilişmiş can kulağı ile dinlemişti. Hattâ bir ara kendisi de mikrofona gelerek Kaldor'a teşekkür etmiş ve «Sayın Profesör'e çözüm önermek haddim değildir..» diye birkaç cümle sıralamak ihtiyacını duymuştu. Kimdi bu Kaldor?..

Bu soruya cevap arayanlar, ilk önce şu bilgilerle karşılaştılar: Kaldor deniler adam bir İngilizdi. İktisad Profesörüydü ve Kambriç Üniversitesi'nin hocalarından idi. Bir gazete bu hüviyeti şirinleştirerek şöyle yazıyordu: «Orta boylu, gözlüklü soğuk İngiliz tipini tekzip edercesine hoşsohbet Lord Profesör..» Evet, Kaldor'un bir diğer kartviziti de «lord»luk idi.

Ne var ki, Lord Prof. Kaldor'un «İngiliz» olduğu iddiaları uzunca zaman İngiltere'de bulunmuş ve İngiliz tabiyetinde olmasından ,âdeta İngiltere'yi vatan seçmesinden çıkarılıyordu. Halbuki asıl hüviyeti ile Lord Kaldor bir yahudi idi. Macar asıllı bir yahudi idi ve son büyük harbden sonra İngiltere'ye geçenlerdendi.

İşte Ecevit'in karşı teklifde, fikir beyan etmekte «haddi» olmadığını söylediği, merakla dinlediği, karısına ve iktisadçı kurmaylarına dinlettirdiği Kaldor böylesine dikkat çekici bir hüviyetin sahibi idi.

«Canım bunda ne var? Adam yahudi asıllı ise veya İngilizse Ecevit'in O'nu dinlemesinde ne mahzur olabilir?» diyenler, pek tabii kendilerince bir teselli veya mazeret bulmuş oluyorlardı. Zaten bu suallerine de kimsenin cevap vermeye niyeti yoktu. Sadece:

«Tabi yahu, ne mahzur olabilir? Ecevit, yahudi Kaldor'u da dinleyecektir, Kismcır'ı da dinleyecektir, Kısıncır da yahudi imiş, boşver.. Ecevit Onu da öbürünü de dinleyecektir ki, müslüman memleketine kendi tabirince çare önerebilsin.» diyorlardı.

Sonra bir husus daha vardı ki, Ecevit'in Prof. Kaldor'u yani, İngiliz tabiyetindeki Macar Yahudisi Kaldor'u dinlemesini kâfi derecede vuzûha kavuşturuyordu. Kaldor, sadece günümüz CHP'sinin lideri tarafından cankulağı ile dinlenen bir şahıs değil aynı zamanda Ecevit'in Paşasına dahi «rapor» vermiş adamdı.

— Yani akılhocalığı yapmış?!

— Rapor vermek akılhocalığı kabûl edilirse evet, Kaldor ilk akılhocalığını İsmet Paşa'ya yapmıştır denilebilir...

Hakikaten Macar Yahudisi Kaldor bundan yıllar önce 1962'de İnönü'ye «Vergi Reformu raporu» takdim etmişti .İsmet Paşa'ya bu raporunda Türkiye'de vergi reformunun nasıl yapılacağını yapılması lâzım geldiğini bir bir anlatmıştı.

Eh, Ecevit'in, İsmet Paşa'sına dahi akıl vermiş bir kimseyi dinlemesinden tabii ne olabilirdi.

Hem dahası vardı: Ecevit böyle bir kimseyi dinlemekle İngiliz Hükûmeti'nin iktisâdi mes'elelerdeki tavrını da öğrenmiş oluyordu. Kaldor, halen iktidarda bulunan İngiliz İşçi Partisi'nin hızlı solcularındandı ve Başvekil Kalagan'ın «müşâviri» idi.

Nitekim, hafta içinde gazetelerde yer alan ve CHPnin muteber sözcüsü Milliyet'in de «İngiliz iktisatçı, CHP'nin yeni programını beğendi» başlığı ile verdiği bir haber, CHP ile yahudi asıllı akılhocası arasındaki münasebeti ifşâ ediyordu.

Haber şöyleydi:

«ANKARA, ÖZEL

CHP'li yöneticilerin, bazı uzman ve bilim adamlarının CHP Genel Merkezi'nde önceki gün ünlü İngiliz iktisatçısı Kaldor'la yaptıkları özel toplantıda dünyanın ve Türkiye'nin iktisadî sorunları ele alınmıştır. Toplantıya katılanlar Kaldor'un genel olarak CHP'nin yeni programını beğendiği halk sektörü ve köy-kent, öz-yönetim gibi önerileri olumlu karşıladığı izlenimini edinmişlerdir. Bu arada Kaldor, özel sektör için, «Harcama Vergisi» önerisinde bulunmuş, Türkiye'nin kaynak sağlamak için dış borç ve yabancı sermaye bulmak sorunda olduğunu belirtmiş, tarımda yüksek taban fiyat politikası uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

TOPLANTIYA KATILANLAR

Toplantıya Hasan Esat Işık, Ziya Müezzinoğlu, Mustafa Üstündağ, Teoman Köprülüler, Turan Güneş, Erol Çevikçe, Cahit Kayra, Recai İskenderoğlu, Ahmet İsvan, Nejat Ölçen, Ziya Gökalp Mülâyim, Prof. Hüseyin Saim Kendir, Prof. Gündüz Ökçün, Emre Kongar, Erdinç Tokgöz katılmışlardır.

Toplantının basma kapalı olan 2. bölümünde toplantıya katılanlar Kaldor'a sorular yöneltmişlerdir.

CH PGenel Başkanı Ecevit toplantının açış konuşmasında özetle şunları söylemiştir:

«Lord Kaldor Türkiye'ye defalarca gelmiş, sorunlarımızı çok iyi bilen bir bilim adamıdır. Kendisinin çok ilginç konferansını İstanbul'da dinledikten sonra, fikirlerinden Ankara'daki arkadaşlarımın da yararlanması için buraya davet ettim.»

Burada Kaldor'un «Yabancı sermaye bulmak» teklifine ve basına kapalı toplantıya dikkati çekmekte fayda vardı...

Başbakanlık yapmış adamın haline bak:

Prof. Kaldor ve karşısında Ecevit ile eşi... Hayran hayran dinliyorlar. Yahudi asıllı solcu Prof. bu konferansdan sonra CHP'nin yeni programını da gözden geçirmiş ve bazı eksik bulduğu hususlara rağmen «beğendiğini» söylemiştir. Kaldor'un tasvibi pek tabii CHP'lileri memnun etmiştir.

• TESBİT

Sadık Özarslan

Balınızdık, öyle mi?

FEDERAL Almanya'da münteşir bir gazete, hayli câlib-i dikkat bir fikir attı ortaya... Daha doğrusu, mizmarındakini bir vesile ile ortaya döküverdi. Buna «intâk-ı hakk» denilse yeridir. Gerçi adamlar, bize karşı tutumlarını pek saklamıyorlar ya... Amma ne de olsa menfaati olan yer ve zamanlarda bu niyetini, asırlardır taşıdığı ve bir türlü vazgeçemediği fikrini kamufle edebiliyor idi. Bunu becerebiliyor idi... Lâkin şimdi, bir gazetenin diliyle, dâhildekiler, hârice dökülmüş; takke düşüp kel görünmüştür.

Alman Gazetesi'nin yazdığına göre; Türk balı, Avrupa için artık acı oluyormuş... Demek şimdiye kadar Türk balının tadına doyamamış herifçioğulları... Memleketimizi böyle görmek istemişler ve bizi dâima tatlı tatlı yemeyi düşünüp plânlamışlardır. Ve yine demek ki; tatlı konuşmaları, tatlı yeyişlerinden imiş!.. Hani ne derler: «Bal tutan, parmağını yalarmış.» Adamlar iyice alışmış ve İslâm âleminin tadını almış olsalar gerektir ki, şimdi böyle konuşuyorlar. Müslümanların yer altı ve yer üstü kaynakları ellerinde bal mesâbesinde... Tadına bakmak değil, yemek ise bedâvâ... İnanmayan var ise baksın dünyaya. Şâirin dediği gibi:

«Diyâr-ı küfrü gezdim; beldeler, kâşâneler gördüm.
Dolaştım mülk-i İslâm'ı; bütün vïrâneler gördüm.»

Bir noktadan itibâren İslâm Âleminin hâli ve manzarası bu... Eloğlu, koskocaman mülk-i İslâm'a bal toplanan yerler olarak bakmışlar; Müslümanları asırlarca oyalayıp ballanmışlar... bir uyanış ve diriliş gördükten sonra da içlerini dışarıya dökerek: «Nerede şimdi bizim bal küplerimiz?» şeklinde ağlamaya başlamışlardır.

Dostlarım; Garb budur işte!... Ecdâdımız: «Gâvurdan dost, domuzdan post olmaz.» derlerken en doğru ve en sıhhatli şekilde neticeye ulaşmışlar; gâvur hakkındaki düşüncelerini vecize hâlinde günümüze kadar yaşatmışlardır. «Gâvura gâvur dememe» yi tavsiye edenlerin kulakları çınlasın. «Tek dişi kalmış canavar» ın bize bakış açısı dâima budur, bu olmuştur. Biz, onlar için birer bal merkeziyiz.

Garblı adam bilsin ki; artık bizi, incikle, boncukla avutamayacaklar. Uyandık biz.. Hem de çoktan.. Balımıza, kovanımıza sâhibiz gayri.

Hâdiselere bakış

Mustafa YAZGAN

Ülkücü imam'ın mektubu üzerine (2)

Sual şöyleydi:

— **Üzerine basa basa «Irkçı» diye bir grup olduğunu söylüyorsunuz.. Sâdece Bozkurt'a düşmanlığınızdan mı geliyor bu (Irkçı) sözü? Komünist de düşmandır bize... Siz de... Peki söyler misiniz farkınız ne?**

Cevap:

— Demek ki size gül suyu ile idrarı ayrı ayrı şişelerde sunsalar bunların farkı yok diyerek kullanacaksınız. Evvelâ şunu söyleyelim ki, Bozkurt bir efsane, bir hayal, bir uydurmadır. Çöldeki serâp neyse Bozkurtçuluk da odur. Böylesine kof bir hayal'e düşman olmak bile lüzumsuzdur. Biz ırkçılığın her çeşidine (Türkçü, Kürtçü, Arapçı, Farsçı vs.) bir küfür kusmuğu gözüyle bakarız. Çünkü biz (siz Ülkücü İmam efendi, kabul etseniz de etmeseniz de) müslümanız. Gerçek müslüman «Irkçılık» belâsından iğrenir. Allah ve Resülü'nün «Irkçılık» illetini ne kadar menfur bir içtimai hastalık kabul ederek hükme bağladıklarını bilmiyorsanız öğrenin. Öğrenin ve ürperin. MHP. içindeki Irkçı'ların kimler olduğu, MHP. deki alnı secdeli, gönlü gerçek İslâm sevgisine açık, sadece MSP. nin bazı acemiliklerinden dolayı saflarımıza katılmakta mütereddit kardeşlerimizin MSP. MTTB. ve Akıncılar saflarına geldikleri gün ortaya çıkacaktır. O zaman MHP. nin neden olamadığını anlıyacaksınız. MHP. içindeki en büyük hastalık, idrak kısırlığı ve İslâm pazarlığıdır. Yani İslâm'ı topyekûn ve mutlak hüviyetiyle değil, Türklük vizesinden geçtiği ölçüde kabul etmek zaafıdır. Yani bir başka şekliyle «Komünist ile sizin ne farkınız var?» cümlesindeki idrak kısırlığı... Ey oğul! Komünist sizi bir kaşık suda boğmak istiyor. Biz sizin tırnağınızın taşa değmesini istemiyoruz. Çünkü, sevgili Yılmaz Yalçıner'in (Sebil - 47. sayı da) pek güzel ifâde ettiği gibi biz:

— En az otuzunuza gelmelisiniz gençler. O zaman eğer bazı hesapların peşinde değilseniz hakikat kafanıza dank edecektir. Bir tren gibi ne yapsak boş... Galiba tek tek bu meflûç istasyonlardan geçeceksiniz. Allah vere de fazla zaman kaybetmeden «Mutlak fikir» in istasyonuna kazasız belâsız ulaşsanız... diyoruz.

Komünist, kendi sefil rejimini kurmasına mâni oluyorsunuz diye size düşmandır. Siz bizim idealimizi gerçekleştirmeğe mâni olamazsınız ki, size düşman olalım. Niyet etseniz dahi mâni olamazsınız. Çünkü Marksizm ve Türkeşizm (Dokuz Işık) beşeri zaaflarla mâlûl görüşlerdir. Birgün hepsi bir bir çökecektir. Ama ya gönlümüzdeki dâvâ? Öyle mi ya? Sizler en az yarım asırdır telkin ve tedris edilen bunalımlı bir dünya görüşünün kurbanlarısınız. Siz kurtulmalısınız. Siz her türlü iyiliğe lâyık çocuklarsınız. Bu sözleri acz'den veya zaaftan değil, merhamet ve şefkattan dolayı yazıyoruz. Komünistle müslümanı kesin kes ayırabildiğiniz gün cami halıları üstünde bizim safımızda olacaksınız.

Ülkücü imam mektubuna devam ediyor:

— **Şu meşhur komünist bozgunculuğunu siz de tekrarlamış Türklük - İslâm'dan öncedir diyorsunuz. Yani bizim bu sözü söylediğimizi söylüyorsunuz. Hemen şunu söyleyim Türklüğün tarihi elbet daha öncedir. Lâkin İslâmsız Türkün dâvâsına sarılana hiçbir zaman rastlamadım. Bizim prensibimiz var: «Dinimiz (İSLÂM) dan üstün din, soyumuz (TÜRK) den üstün soy yoktur!»**

Cevap:

— Bir parti veya bir topluluk kâinatı kuşatan büyük, soylu ve ilâhi bir dünya görüşü sistemine sâhip değilse ve meselâ bâzı MHP. li dostlar gibi bir tek «Komünist ve komünistlik» fikr-i sâbitine saplanmışlarsa, kendileri gibi düşünmeyen yahut kendilerini tenkid eden herkese o fikr-i sâbit ile saldırmağa kalkarlar. Mahalle kavgasında câhil bir kadının karşısındakine hakaret etmek için (hiç alâkası olmadığı halde) muhatabına «Komünist» demesi gibi bu câhil Ülkücü imam da bize «Komünist bozgunculuğu» isnâdına yer veriyor. «Hiddetle kalkan zararla oturur.» Zira Türklük - İslâm'dan öncedir diye haykıranlara bizzat şâhid olduk. (17. Ocak. 1976 günü Saat: 21. de Derya Sineması - ANKARA - da Gençlik Köprüsü filminin galasında «Önce Türküz, sonra Müslüman» diye haykıran Bozkurtçular'ı tasvip etmediğimizi yazmıştık.) Bu Ülkücü imam «Önce Irkçılığımız sonra dindarlığımız gelir» mânâsında söylenen bir sözü, tarihi bir tefsirle fetvaya bağlamak istiyor. «Türklüğün tarihi elbet daha öncedir» diye zevahiri kurtarmağa çalışırken yine İslâmi bir hatâya düşüyor. Çünkü, İslâm yeryüzünde Hazreti Âdem (A.S.) ile başladı. Türkler ise Hazret-i Âdem'in evlâdlarından ve büyük peygamberlerden Hazret-i Nuh (A.S.) ın oğlu Yafes'ten başlar. Demek ki, Türk ırkından evvel de İslâm mevcuttu. «İslâmsız Türk'ün dâvâsına sarılana hiçbir zaman rastlamadım» diyen Ülkücü imam aşağıdaki satırları dikkatle okusun ve titresin:

— Türkiye problemlerini Millî Birlik içinde, demokratik usullerle ve her şeyin üstünde Atatürk'ün işaret ettiği akılcı ve bilimsel yoldan bulmağa mecburdur. Bunun dışındaki her reçete ancak Türkiye'yi yıkmak, parçalamak, kana boyamak isteyenlerin, Türkiyemizin düşmanlarının tertibidir. Kimdir bu düşmanlar? Komünistler, kapitalistler, siyonistler, masonlar, siyasi ÜMMETÇİ ŞERİATÇILAR'dır... (Burdur Ülkü Ocakları Bülteni Sayı: 4)

— Yobazlık, milletlerarası bir hastalıktır. Kızılı olduğu gibi böyle yeşili de olur... İlim ve mantık alanı içinde konuşmaktan âciz oldukları için karşımıza dâima âyet ve hadisle çıkarlar. Soy soy insanların bir tek Âdem'le Havva'dan türediklerine. Âdem'in 1050 yıl yaşadığına, Havva'nın her yıl biri erkek biri kız olmak üzere ikiz evlâd doğurduğuna ve bu kardeşleri birbirleriyle evlendirdiklerine inanırlar. Bir Sümer masalından çıkan tufan ve Nuh'un gemisi onlarca tarihi bir hakikattır. Hangi Teknik Üniversitesinden mezun olduğu belli olmayan Nuh'un yaptığı o pazarcı kayığına... (Atsız'dan)

Bu satırlara gelecek yazıda devam edecek ve İslâmsız Türk dâvâsına sarılanların mevcut olduğunu, bu sapıkların bütün iç yapıları ile küfür kustuklarını Ülkücü İmam'a göstereceğiz.

Şeriat üzre bir Konferans

DR. MUSTAFA BİLGE İLE MÜLÂKAT

● *Riyad Konferansı'nı gazetemiz Sebil daha evvel okuyucularına duyurmuştu.*

Riyad'da «Fıkıh Konferansı» tertib edildi

● Bütün İslâm Ülkelerinin Katılacağı konferansta Türkiye'yi 6 kişilik bir heyet temsil edecek

SUUDİ Arabistan'ın başşehri olan Riyad'da İslâmî tedrisat yapan birkaç üniversite mevcud.. Bunlardan biri de Muhammed İbn-i Es-Suud El-İslâmiyye Suudi Arabistan Devleti'nin kurucusu Muhammed İbn-i El Suud'un adına tesis edilmiş

İstanbul Üniversitesi mensublarından Dr. Mustafa BİLGE'nin, geçtiğimiz ay nihayete eren ve Türkiye'den de değerli ilim adamlarımızın iştirak ettikleri Suudî Arabistan'ın Riyad şehrindeki «İslâm Fıkhı Konferansı» üzerine hazırladığı yazı dizisi gelecek sayımızda yer alacaktır.

Bundan evvel, mevzu etrafında Muhterem Dr Bilge ile arkadaşımız Yılmaz Yalçıner'in gazetemizde yaptığı mülâkatı sunuyoruz.

YALÇINER — **Muhterem Mustafa Bilge, siz Riyad'da yapılan İslâm Fıkhı Konferansı'na katıldınız. Bu Konferansa âid intibalarınızı SEBİL'e yazacaksınız. Ancak, bundan önce herhalde okuyucularımıza diyecekleriniz olacaktır.**

Dr. BİLGE — İslâm âleminde son senelerde, islâmî mâhiyette, İslâm kültürü üzerinde birtakım toplantılar yapılıyor. Bu toplantılardan Suûdi Arabistan'da olanlar, Pakistan'da olanlar var. Bizde yapılacak olanlar var. Bunlar güzel haberler tabii... Gerçi, Kur'an-ı Kerim'de de Allah-ü Teâlâ (...) yani «Siz Hâcda toplanın, bütün İslâm milleti bir arada toplanın ve bu toplantıların semeresinden istifade edin.» Yani sadece kuru kuruya oraya gidip dönmekten ibaret kalmasın Hâc... Siz senede bir gün, senede muayyen günlerde orada bulunun, ve bunun fâidelerinden istifade edin, diyor Allah-ü Teâlâ bize...

Esasen İslâm'ın bize tâlim ettiği üslûb hep ictimâilik üzerine..

Buna günlük hayatımızdan başlıyoruz: Namazı evimizde kılarsak, makbûl kabul ediliyor. Aynı namazı gider de cemaatle kılarsak 27 kat sevab oluyor. Cum'a namazını evimizde kılamayız. Muhakkak câmiye gitmek durumundayız. Demek ki, toplanma hususunda bir noktada, mecbûriyet de konuyor. Senede bir de fa da Hâc bizlere Allah-ü Teâlâ tarafından farz kılınmış. Müslümanların toplanması, birbiriyle dertleşmesi ve birbirlerinin dertleriyle hem dert olması lâzım. Hadisi Şerif'de de öyle deniyor: Bir müslüman bir dertden elem duyarsa, diğer bütün müslümanlar da o dertden elem duymalıdırlar» Bir tek vücûddur müslümanlar.

Bu uğurda, kültür alanında da son zamanlarda bazı toplantılar yapılmakta. Tabii bu toplantılar paraya mütevakkıf olan işler. Suudî Arabistan belki de malî durumunun iyi olması sebebiyle ve tabiî iyi niyet de var. Çünkü, İslâm Âlemi'nde nice mâli durumu iyi olan ülkeler de var yani, yok değil. Zaten anayasasında da «İslâm» yazılı. İslâmî devletdir Suudi Arabistan. Bu sebeple Suudi Arabistan birtakım projelere girişti. Ve birtakım toplantılar tertipliyor. Siyaset sahasından biraz uzakça... Siyaset sahasında biliyoruz, Hariciye Vekilleri toplantısı var, İslâm Ülkeleri Toplantısı var... Sonra Arabların kendi aralarında toplantıları var.

YALÇINER — **Sizin takib ettikleriniz ilmi sahada olanlar...**

Dr. BİLGE — Evet, geçen sene «İslâm İktisâdiyatı Konferansı» aktedildi. Bu Mekke'de oldu. Sebil'de bu Konferans hakkında yazılar çıktı. Bu konferans'a bizden de değerli ilim adamları katıldılar. Sabahaddin Zâim Bey, Nevzad Yalçıntaş Hoca gibi... Salih Tuğ Bey vardı. Bahsetmek istediğimiz bu defaki konferans ise Riyad şehrinde toplandı. Suudi Arabistan'da Riyad'da... Mevzuu «İslâm Fıkhı» (hukuk) idi.

Malûm fıkhın bir «ibâdât» kısmı var, bir de «muâmelât» kısmı var. İbâdât kısmına pek temas edilmedi burada; bilhassa muâmelât kısmına temas edildi.

YALÇINER — **Burada hemen hatırladım. Bir tarihte Diyanet İşleri eski reisi ile bir mülâkat yapmıştım. O da sizin bu ifadeniz gibi fıkhı izahdan sonra «Biz, demişti, sadece ibâdât kısmı ile meşgulüz, muâmelâtla değil. Muâmelât şeriat demek oluyor.» Daha bunun gibi bazı şeyler söylemişti.**

Dr. BİLGE — Doğrudur amma, bizim münasebetimiz ilmi yönden vardır. Bu saklanamaz. Yani bugün İslâm fıkhı muâmelât cihetinden ne diyor, mevcud mes'elelere ne gibi bir hâl tarzı getiriyor; bunlar bilinmesi gereken mes'eleler. İşte Riyad'da bunlar görüşüldü. Tabiî bu görüşmeler, «İslâm Fıkhı halen kabil-i tatbik midir?» şeklinde değil de, «Kabil-i tatbikdir» açısından yürütüldü.

YALÇINER — Yani bir «Hayat Nizamı» olarak...

Dr. BİLGE — Tabii.. Yani bunun üzerinde kat'iyen bir şüphe yoktu. İctihad mevzuunda görüşmeler oldu. Maârif mevzuunda iktisadî bazı mes'eleler üzerinde, yani fıkhın şâmil olduğu hususlarda görüşmeler yapıldı. Güzel bir Konferansdı.

YALÇINER — Hemen hemen bütün İslâm ülkeleri katılıyor muydu?

Dr. BİLGE — Katılıyorlar. Sadece benim müşahede ettiğim iki defadır, İran'dan yok. Suudi Arabistan İran'dan davet etmiyor nedense... Ordan pek gelen yok.

YALÇINER — **Konferans devam ederken yan faaliyetler de var mıydı?**

Dr. BİLGE — Evet. Meselâ Konferans'ın devam ettiği yerde başka salonlarda geniş bir kitab sergisi gördük. Bu kitab sergisi, İslâm Âleminde ne kadar islâmî neşriyatla meşgûl olan kitabevi varsa bunların katılmasıyla kurulmuş. Davet edilmişler. Herbiri neşrettiği kitabları getirmiş. Herkese bir kısım verilmiş. Orada kitablarını sergilediler. Ve bu işlerle meşgûl olan kimseler de, yani konferansa katılan ilim adamları, bir anda fıkıh mevzuunda ne kadar kitab neşredilmişse —eski ve yeni— hepsini görmek fırsatını buldular.

YALÇINER — **Kitabların muhtevası fıkıh üzerine...**

Dr. BİLGE — Fıkıh üzerine...

YALÇINER — **Türkiye'den de kitab var mıydı?**

Dr. BİLGE — Maalesef Türkiye'den hiç bir kitabçı yoktu. Halbuki bizde de orada sergileyebileceğimiz kitablar olabilirdi. Hattâ bazı kitabevleri Kur'an'ı Kerim nüshaları sergiliyorlardı. Biz en azından bunu yapabilirdik. Bizde pek nefis tab'lar mevcud. Bunun yanında bazı arabca ve türkçe eserler basılıyor; hiç mazsa «Biz de de şunlar var» sergileyebilirdik.

YALÇINER — **Meselâ Cumhu[...] evvelinin nice [...] kitabları var, [...] mi. Onlar götü[...] bilirdi.**

Dr. BİLGE — O da olabilird[...] bil.. Meselâ en azından bir h[...] temas etmek isterim: Son Şeyhü[...] lâmlarımızdan Mustafa Sabri Efen-

(Sayfayı Çeviriniz)

di var. Sebil'in birkaç kitabını takdim ettiği Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi... Bu zatın kıymetli bir eseri vardır: «Mevkıf-ül akl» diye devam ediyor uzunca bir isim. Bu kitab dört cildlik. Tekrar fotokopi usulüyle basılmış yeni tab'ı Beyrutda bir kitabeci tarafından yapılmış. Orda gördük.

YALÇINER — Yani Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi'nin yazdığı kitab Lübnan adına sergiye katılıyor...

Dr. BİLGE — Lübnan adına evet. Meselâ Zabidüİ Kevseri Hoca'nın —bizim Osmanlı ülemâsından— «Makalât»ı vardı. Onu da gördük. Hattâ Ebusuud Efendi'nin tefsiri vardı.

YALÇINER — Kimler getirmiş?..

Dr. BİLGE — Mısır'dan Beyrut'dan getirilmiş. Oralarda basılmış.. Bunlar Arab Âleminde okunan bilinen eserler. Onlar getirmişler.

YALÇINER — Türkiye tarafından bilinmiyor sadece..

Dr. BİLGE — Tabiî o kadar.. Halbuki Türkiye buralarda hakkıyla temsil edilebilir. Oralarda bazı kimseler hususi toplantılarımızda halâ bize «Türkiye'de ezan türkçe mi?» diye soruyorlar. Şaşırıp kalıyoruz. Ben de «Bizi bu kadar mı az tanıyorsunuz?» diye biraz târizde bulundum. Evet, Türkiye'de ezan bir müddet türkçe okunmuş fakat, aslına döneli 27 sene geçmiş. Halâ niçin bilmiyorlar! Bu kopukluk nedir? Türkiye ile müslüman âlemi arasındaki bu kopukluk nedir?

YALÇINER — Türkiye kendisini tanıtmıyor galiba...

Dr. BİLGE — Tabii bu yüzden de.. Onlar da alâkadar olmuyorlar..

YALÇINER — Bu noktada sizinle kanaatindeyim; şunu öğrenmek isterim: Meselâ bahsettiğiniz konferanslarda oralardaki diplomatik temsilcilerimizin alâka dereceleri ne idi?

Dr. BİLGE — Konferanslara duydukları alâka pek olmadı diyebiliriz. Ben sadece Cidde'deki «İslâm İktisadiyatı Konferansı» nın açılış toplantısında bizim Cidde Sefirimizi görmüş idim. Bilebildiğimiz bir tek bu. Riyad'daki toplantıya hiç kimse gelmedi

Hazır bu sual üzerine ben de şunu ilâve etmek istiyorum: Bizim son zamanlarda Suudî Arabistan'da çok sayıda talebemiz mevcud. Medine İslâm Üniversitesi'nde okuyan var, Mekke de var... Riyad'da tahsil yapanlar var. Bunlar için Türk Sefaretinde bir «Kültür Ateşeliği» ihdas edilemez mi?... Diğer ülkelerde var meselâ... Suudî Arabistan'da Kültür Ateşesi yok ama Ticaret Ateşesi var. Kültür anlaşmamız yok mu onlarla?...

YALÇINER — Var.. Yakınlarda yapılmıştı zannedersem, tatbik mevkii bulmuyor herhalde... Veya rejim mes'elesi, kültür anlayışı falan ortaya çıkıyor. Kültür Ateşesi Türkiye'den pek tabii lâik kültür temsilcisi olarak gidecek. E, orada tahsil gören talebe şeriat tahsil ediyor. Taban tabana zıt bunlar.. Onun için galiba..

Dr. BİLGE — Evet, belki..

YALÇINER — Fakat, şu elçilerin bigâneliği.. Türkiye'nin kendisini tanıtamaması açısından herhalde altı çizilecek bir mes'ele.

Dr. BİLGE — Doğru.. doğrudur! Türkiye'nin elçilerinin bu tip toplantıları ihmal etmemesi lâzım tabii.

YALÇINER — Muhterem Bilge, bir de bize önümüzdeki aylarda yapılması programlanmış toplantılardan bahseder misiniz?

Dr. BİLGE — Önümüzdeki aylarda yapılacak olan toplantılardan biri Siret-ün Nebi toplantısı. Biliyorsunuz geçen sene hatırlayacaksınız Pakistan'da Lâhor'da olmuştu.

YALÇINER — Devlet Bakanı Hasan Aksay da katılmıştı...

Dr. BİLGE — Evet, Bakan olarak katılmışlardı.

YALÇINER — Bakan bu toplantıya nasıl katılır diye epey gürültüsü olmuştu...

Dr. BİLGE — Evet olmuştu. Hattâ bu toplantının sonunda da Aksay Bey gelecek sene toplantının Türkiye'de yapılmasını istemişti. Teklif hüsnü kabul görmüştü. Ben bir ara duydum bu toplantı için hazırlıklar varmış diye. Hattâ Riyad'da soranlar oldu: «Gelmek istiyoruz bu toplantıya, ne zaman olacak?» diye bir cevap veremedik. Gayri resmi olarak duydum ki, bir miktar para ayrılmış. Siret-ün Nebi toplantısı Türkiye'de yapılacakmış. Demek ki, Türkiye de bu devreye girmiş oluyor yani... Güzel birşey. Bunun siyasetle alâkası yok. Siyasete uzak. İslâm kültürüyle biz bu kadar asır hemhâl olmuşuz, halâ yaşıyoruz. Mihmandarlığını yapmışız.

Bu arada yine Suudî Arabistan'da önümüzdeki aylarda Medine İslâm Üniversitesi'nin ev sahibliğini yapacak olduğu bir toplantı var. Bu «İslâm dâva adamları, misyonerleri yetiştirme yolları toplantısı».

YALÇINER — İslâm Tebliğcileri...»

Dr. BİLGE — «İslâm Tebliğcilerini yetiştirme Toplantısı». İslâm'da «irşâd metodu» üzerine bir toplantı Burada görüşülecek mevzu; istikbâlde İslâm davasını üzerine alacak (Bunlara arabça DUAD diyorlar, dâ'i kelimesinden geliyor) İslâm dava adamlarını, İslâm Tebliğcilerini nasıl yetiştirmeliyiz? Bunları istikbale nasıl hazırlamalıyız? Bu hususda konuşmalar cereyan edecek.

Bir de ülkelerin şartları konuşulacak.

Bu Şubat ayında olacak. Daha sonra Nisan'da Mekke'de yine Abdülaziz Üniversitesi'nin ev sahibliğini yapacak olduğu bir toplantı var. Bu da «İslâm'da Maârif» toplantısı.

Bu üzerinde çok yazılmış, düşünülmüş ve çok da mühim bir mevzu. Türkiye'de diğer ülkelerde bu sahada bazı gelişmeler var. Toplantıda bir model geliştirilmeye çalışılacak. İlk, orta, lise, yüksek tahsilde İslâmi tahsil nasıl olmalıdır, diye. Bu da çok kıymetli bir çalışma olacak, tahmin ediyorum. Hatta bizden de haberdar olduğum kadarıyla İslâm Araştırmaları Enstitüsünden Doçent Dr. Salih Tuğ Bey, Prof. Sabahaddin Zaim Bey ve Nahid Dinçer Bey bu toplantıya katılacak olanlar arasında. Bir celse'ye de Salih Tuğ Bey riyâset edecek.

Afganistan'da Kâbil Üniversitesinde ise «Cemaleddin Efgâni'yi anma toplantısı» var yakında. Belki bu da zikredilebilir. Hani bizde yapılan Mevlâna toplantıları kabilinden..

YALÇINER — Efgâni toplantısı dediniz de aklıma geldi. Suudî Arabistan'da toplanan Konferanslar'a bu ülkedeki Vehhabilerin tesiri oluyor mu?

Dr. BİLGE — Efendim bu toplantılarda böyle bir vehhabilik propagandası kokusu sezmedik. Meselâ fıkıh toplantısına gelen 300'e yakın âlim vardı. Bunların sadece 10 — 15'i Suudi Arabistan'dan idi. Bunların da tabii hepsi vehhabi değil. Onun için vehhabilik propagandası olmadı. Olacağını da tahmin etmezdim çünkü, kuvvetli âlimler katılıyordu. Zaten vehhabilik, Suûdi Arabistan'da da artık kalmamış gibi. Çünki Suudi Arabistan bir tercihle karşı karşıya: Ya İslâm kalmak ya da İslâm yolundan sapmak. Tehlike bu.. Dış tehlike. Vaktiyle bize çevrilen tehlike şimdi onların üzerinde. Ne de olsa İslâm devleti.. Onun için İslâm düşmanları bu ülkeyi içten tehdid etmeye gayret gösteriyorlar. Onu hedef ittihaz etmişler. Vehhabilik bu tehlikenin yanında tâli derecelerde kalıyor. Ve müessir de değil.

YALÇINER — Yani siz, halen işbaşında bulunan Suudi Arabistan idarecilerinin İslâm Devleti'ne yönelmiş bu tehlike karşısında şuurlu oldukları kanaatindesiniz...

Dr. BİLGE — Evet, o intibaı edinmiş durumdayım.

YALÇINER — Efendim, gelecek nüshamızdan itibaren SEBİL'de katıldığınız son Riyad Konferans'ı üzerine kaleme aldığınız makaleniz neşrolunacak. Bizi bu mevzuda kısaca aydınlatır mısınız?

Dr. BİLGE — Hay hay.. Yazacağımız mevzu Konferans'ın seyri, burada yapılan konuşmalar, tebliğler

varılan kararlar olacak. Önümüzdeki sayıda neşrolunacak yazı dizisinde Ekim sonu ile Kasım ayı başında aktedilen bu konferansın bizce câlibi dikkat tarafları da yer alacak. Toplantı çeşitli celseler şeklinde yapıldı. Fıkıh gibi şümûllü bir mevzuu ile karşıkarşıya idik. Onun için ilim adamları bahisleri muhtelif celselerde ele aldılar. Bu celseleri mufassal olarak yazımızda izah edeceğiz.

YALÇINER — Teşekkür ederim.

Gazetemizin Birinci yılının ilk ve ikinci ciltleri çıkmıştır. Bilindiği gibi ilk altı ay (1/1), son altı ay da (1/2) numaralarını taşımaktadır.

1/1 cild fiyatı 150.— TL.
1/2 Cild fiyatı 150.— TL. dır.

Ayrıca cild kapakları mevcuttur. 30 liradan gönderilmektedir. Sebil'in eski sayıları da gazetemizden istenebilir.

Müracaat adresi: SEBİL, P.K. 808 - İSTANBUL

Sebil

1 Muharrem

1397

Bizim yılbaşımız..
Müslümanların yılbaşısı..
Milâdî 22 Aralık Çarşamba gününe tesâdüf etti.
Âlem-i İslâm'a, aziz milletimize, ve kardeşlerimize..

Hayırlı olsun

UKAZ DAĞITIM
Vilâyet Han Kat: 2
Nu: 101
Cağaloğlu
İstanbul

"islâmcı gazete" 30 bin baskı 10 bin abone... (*)

YETMEZ!

«YAPACAĞIMIZ ŞU:»

Her birimiz daha fazla abone bulacağız. Her abone üç kişiyi daha abone yapsa.. Hele bir düşün.. O zaman Sebil, 60 bin baskı yapacak. Tam 40 bin abone sahibi olacak..

Ne demektir bu?.. Bu, haftalık bir fikir gazetesi için rekor üstü rekor demek! Abone nasıl mı olunacak? Gayet basit: Posta Çeki nu 97 446'ya senelik 200 lira yatıracağız. Posta Çeki'nin üstüne adımızı soyadımızı ve açık adresimizi bilhassa yazacağız. «Şu sayıdan iti'baren abone oluyorum» diyeceğiz. Bitti!..

(*) Bu rakkamlar bir rekordur. Sebil 30 bin baskı ve 10 bin abonesiyle bile bugün, Türkiye'de solda - sağda neşriyat yapan bütün haftalık gazetelerin üstündedir.

RİSÂLE-İ NUR'DA

موت اهل ضلالت ایچون اعدام ابدیدر.. واو
دهشتلی طار آغاجدن قورتاران وموتی مبارك
بر ترخیص تذکرەسینە چویرن یالکز قرآن وایماندر
سعید نورسی

Birinci Şuâ

5

BİRİNCİSİ: Sûre-i Nurdan Âyet-in-Nurdur ki, Risale-i Nurun, Resâil-in-Nur ve Risâle-in-Nur ve Risâlet-ün-Nur namlariyle sebeb-i tesmiyesinin onaltı sebebinden bir sebeb olduğundan, birinci olarak onu beyan etmek gerektir. Bu âyet-in-nur:

اَللّٰهُ نُورُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكٰوةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ اَلْمِصْبَاحُ فِى زُجَاجَةٍ اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّىٌّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِىٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ عَلٰى نُورٍ يَهْدِى اللّٰهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَٓاءُ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ

Şu âyet-i Nuriyenin mânaca çok tabakatı ve vücuh-u kesiresi vardır. Ve o tabakalardan ve vecihlerden işârî ve remzî bir vechi mânaca ve cifirce nurlu bir tefsiri olan Risâle-in-Nur ve Risâlet-ün-Nur'a dört-beş cümlesiyle on cihetten bakıyor. Ve o tabakalardan ve o vecihlerden bir tabaka ve bir perde dahi mu'cizane elektrikten haber veriyor.

Risale-i Nur'a bakan **Birinci cümlesi:**

مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكٰوةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ

dur. Yâni: Nur-u İlâhînin veya Nur-u Kur'âninin veya Nur-u Muhammedînin (A.S.M.) misâli şu

مِشْكٰوةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ

dur. Makam-ı cifrîsi dokuzyüz doksansekiz olarak aynen Risâlet-ün-Nur, — «şeddeli nun» iki nun sayılmak cihetiyle — tam tamına tevâfukla ona işaret eder.

İkinci Cümlesi:

اَلزُّجَاجَةُ كَاَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّىٌّ يُوقَدُ

dur. Yirmisekizinci Lem'ada tafsilen beyan edildiği gibi, İmam-ı Ali (R.A.) Kaside-i Celcelûtiyesinde sarahat derecesinde Risale-in-Nura bakarak ve ona işaret ederek demiş:

اَفِدْكُوكَبِى بِالْاِسْمِ نُورٌ

Ben tahmin ediyorum ki, İmam-ı Alinin (R.A.) bu işareti, bu cümle-i Nuriyenin remzinden mülhemdir. Bu cümle-i âyetin makamı, beşyüz kırkaltı edip, Risâle-i Nurun adedi olan beşyüz kırksekize gayet cüz'î ve sırlı iki fark ile tevâfuk noktasından işaret ettiği gibi, remzî bir mânasiyle tam bakıyor.

(Bu kısımda yer alan bazı tevâfukât ve cifrî hesab neticeleri, lâtin harfleriyle İslâm yazısını gazetede yazmanın imkânsızlığı yüzünden neşredilememiştir.)

Bu kadar mânidar ve müteaddit tevâfukat-ı Kur'âniyenin ittifakı yalnız bir emâre, bir işaret değil, belki kuvvetli bir delâlettir. Belki elektrik ile beraber Resâil-in-Nura münasebet-i mâneviyesiyle bir tasrihdir. Bu âyetin münasebet-i mâneviyesinin letâfetlerinden bir letâfeti şudur ki: İhbar-ı gayb nev'inden mu'cizane hem elektriğe, hem Risâle-in-Nura işaret ettiği gibi, ikisinin zuhurlarına ve zaman-ı zuhurlarından sonraki tekemmül zamanlarına ve hilâf-ı âdet vaziyetlerini çok güzel gösteriyor.

Meselâ,

زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ

cümlesi der: **«Nasıl ki elektriğin kıymetdar metaı, ne şarktan, ne de garptan celbedilmiş bir mal değildir. Belki yukarıda, cevv-i havada rahmet hazinesinden, semavat tarafından iniyor. Her yerin malıdır. Başka yerden aramağa lüzum yoktur»** der. **Öyle de mânevî bir elektrik olan Resâil-in-Nur dahi ne şarkın malûmatından, ulûmundan; ve ne de garbın felsefe ve fünunundan gelmiş bir mal ve onlardan iktibas edilmiş bir nur değildir. Belki, semavi olan Kur'anın şark ve garbın fevkındeki yüksek mertebe-i arşisinden iktibas edilmiştir.**

Hem meselâ:

يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِىٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ

cümlesi, mâna-yı remziyle diyor ki: **«Onüçüncü ve ondördüncü asırda semavi lâmbalar ateşsiz yanarlar, ateş dokunmadan parlarlar. Onun zamanı yakındır.»** Yâni, bin ikiyüz seksen tarihine yakındır. İşte, bu cümle ile nasıl ki elektriğin hilâf-ı âdet keyfiyetini ve geleceğini remzen beyan eder. Aynen öyle de: **Mânevî bir elektrik olan Resâil-in-Nur dahi gayet yüksek ve derin bir ilim olduğu halde, külfet-i tahsile ve derse çalışmağa ve başka üstadlardan taallüm edilmeğe ve müderrisînin ağzından iktibas olmağa muhtaç olmadan herkes derecesine göre o ulûm-u âliyeyi, meşakkat ateşine lüzum kalmadan anlayabilir, kendi kendine istifade eder. Muhakkik bir âlim olabilir. Hem işaret eder ki; Resâil-in-Nur müellifi dahi ateşsiz yanar, tahsil için külfet ve ders meşakkatine muhtaç olmadan kendi kendine nurlanır, âlim olur.** Evet bu cümlenin bu mu'cizane üç işârâtı elektrik ve Resâil-in-Nur hakkında hak olduğu gibi, müellif hakkında dahi ayn-ı hakikattır. Tarihçe-i hayatım okuyanlar ve hemşehrileri bilirler ki ,izhar kitabından sonraki medrese usulünce onbeş sene ders almakla okunan kitabları Resâil-in-Nur müellifi yalnız üç ayda tahsil etmiş. Hem, nasıl ki bu cümlenin mânevî münâsebet cihetinde kuvvetli ve letâfetli işâreti var; öyle de cifrî ve ebcedî tevâfukiyle hem elektriğin zaman-ı zuhurunun kurbiyetini, hem Resâil-in-Nurun meydana çıkması, hem de müellifinin velâdetini remzen haber veriyor. Bir lem'a-i i'caz daha gösterir. Şöyle ki:

يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِىٓءُ

nun makamı, bin ikiyüz yetmişdokuz olup

وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ

kısmı ise, iki tenvin, iki «nun» sayılmak cihetiyle bin ikiyüz seksendört ederek hem elektriğin taammümünün kurbiyetini, hem Resâil-in-Nurun ya-

هم مثلا: ﴿يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِىٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ﴾ جملەسی معنای رمزیلە دیورکە: اون اوچنجی
و اون دردنجی عصرده سماوی لامبەلر آتشسز یانارلر. آتشە طوقونمادن پارلارلر. اونك زمانی یقیندر.
یعنی بیك ایکی یوز سکسان تاریخنە یقیندر. ایشتە بو جملە ایلە ناصلکە الکتریغك خلاف عادت کیفیتنی و
کلەجکنی رمزاً بیان ایدر. عیناً اویلە دە معنوی بر الکتریق اولان رسائل النور دخی غایت یوکسك و درین
بر علم اولدیغی حالدە، کلفت تحصیلە و درسە چالیشمغە و باشقە استادلردن تعلم ایدلمگە و
مدرسینك آغزندن اقتباس اولنمغە محتاج اولمادن هرکس درجەسنە گورە او علوم عالیەیی مشقت آتشنە لزوم
قالمادن آنلایابیلیر. کندی کندینە استفادە ایدر. محقق بر عالم اولور. هم اشارت ایدرکە: رسائل النور مؤلفی دخی
آتشسز یانار. تحصیل ایچون کلفت و درس مشقتنە محتاج اولمادن کندی کندینە نورلانیر، عالم اولور.
اوت بو جملەنك معجزانە اوچ اشارتی الکتریق و رسائل النور حقندە حق اولدیغی گبی، مؤلف حقندە دخی عین
حقیقتدر. تاریخچە حیاتنی اوقویانلر و همشهریلری بیلیرلرکە: اظهار کتابندن صوکرەکی مدرسە اصولنجە
اون بش سنە درس آلمەیلە اوقونان کتابلری رسائل النور مؤلفی یالکز اوچ آیدە تحصیل ایتمشدر.
هم ناصلکە: بو جملەنك معنوی مناسبت جهتندە قوتلی و لطافتلی اشارتی وار. اویلە دە جفری و ابجدی
توافقیلە هم الکتریغك زمان ظهورینك قربیتنی هم رسائل النورك میدانە چیقماسنی، هم دە مؤلفنك ولادتنی
رمزاً خبر ویریور. و بر لمعۀ اعجاز داها گوستریور. شویلەکە: ﴿يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِىٓءُ﴾ جملەسنك مقامی
بیك ایکی یوز یتمش طوقوز اولوب (١٢٧٩) ﴿وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ﴾ قسمی ایسە، ایکی تنوین (ن) صاییلمق جهتیلە
بیك ایکی یوز سکسان درت ایدرك (١٢٨٤) هم الکتریغك تعممنك قربیتنی هم رسائل النورك یقینلغنی هم اون درت سنە
صوکرە مؤلفنك ولادتنی ﴿يَكَادُ﴾ کلمۀ قدسیەسیلە معناً اشارت ایتدیگی گبی، جفرلە دە تام تامنە
عین تاریخە توافقلە اشارت ایدر. معلومدرکە: ضعیف و اینجە بیلر اجتماع ایتدکجە قوتلنیر. قوپماز بر حبل اولور. بو سرە
بناءً بو آیتك بو اشارتلری بربرینە قوت ویرر تأیید ایدر. توافق تام اولماز ایسە دە تام حکمندە اولور. و اشارتی دلالت
درجەسنە چیقاریر.
سعید النورسی

kunluğunu, hem ondört sene sonra müellifinin velâdetini «yekâdü» kelime-i kudsiyesiyle mânen işaret ettiği gibi, cifir ile de tam namına aynı tarihe tevâfukla işaret eder. Malûmdur ki, zaif ve ince ipler içtima ettikçe kuvvetleşir, kopmaz bir halat olur. Bu sırra binaen, bu âyetin bu işaretleri birbirine kuvvet verir, te'yid eder. Tevâfuk tam olmazsa da tam hükmünde olur ve işâreti, delâlet derecesine çıkar.

TENBİH

Ben bu âyet-i Nuriyenin işaretlerini elektrik ve Resâil-in-Nurun hatırı için beyan etmedim. Belki bu âyetin i'caz-ı mânevîsinin bir şubesinden bir lem'asını göstermek istedim.

Elhâsıl: Bu âyet-i kudsiye sarih mânasiyle Nur-u İlâhî ve Nur-u Kur'ânî ve Nur-u Muhammedîyi (A.S.M.) ders verdiği gibi, mâna-yı işârisiyle de her asra baktığı gibi, onüçüncü asrın âhirine ve ondördüncü asrın evveline dahi bakar ve dikkatle baktırır. Ve bu iki asrın âhir ve evvellerinde en ziyade nazara çarpan ve en ziyade münasebet-i mâneviyesi bulunan ve bu âyetin umum cümlelerinin muvâfakatlerini ve mutâbakatlarını en ziyade kazanan elektrik ile Resâil-in-Nur olduğundan doğrudan doğruya mâna-yı remziyle bakar diye bana kanaat-ı kat'iyye verdiğinden çekinmeyerek kanaatımı yazdım. Hatâ etmiş isem Erhamürrâhimîn'den rahmetiyle afvetmesini niyaz ediyorum. Resâil-in-Nurun bu âyetin iltifâtına liyâkatını anlamak istiyen zatlar hangi risâleye dikkatle baksalar anlarlar. Hiç olmazsa Eskişehir hapishânesinin bir meyvesi olan «Otuzuncu Lem'a» namındaki altı esmâ-i İlâhiyeye dair altı nükte risalesine, hiç olmazsa o lem'adan «İsm-i Hayy ve Kayyuma» dair Beşinci ve Altıncı Nüktelere dikkatle baksalar elbette tasdik ederler.»

Müslüman,
Namazını ihmâl etme...

OKUYUCU İLE HASBİHAL

(Baştarafı 2. Sayfamızda)

SEBİL'e en az üç yeni abone bulduğu takdirde, gazetemizin garantili asgari satışı KIRKBİN nüsha olacaktır. Buna, abone olmayanların mahalli bâyilerden almak sûretiyle sağladıkları tiraj da eklenince SEBİL'imizin «KILIÇLAŞAN KALEMLERİ» nin te'sir sahasının bir hayli vüs'ât kazanacağı muhakkaktır.

Esâsen bu devre, en vefâkâr okuyucularımız, abonelerimizden böyle bir hizmeti taleb etmemizin diğer bir sebebi de vardır. Şöyle ki; geçen sayımızda izah ve ifade eylediğimiz üzere SEBİL'imizi bundan böyle kendi bünyemizde teşekkül etmiş bulunan «U-KAZ» Dağıtım müessesesi tevzi edecektir. Pek yeni olan bu müessesenin imkânlarıyla gazetemizin, arzu edilen her yerde bulundurulmasının güçlüğü âşikârdır. Bu güçlükten doğan aksamaları telâfi için bu gün ONBİN civarında bulunan abone miktarımızı, üç - dört kat fazlasına çıkarmanın lüzûm ve ehemmiyetine inanıyoruz. Bunu da önce Cenab-ı Hakkın lütûf ve inâyeti, sonra da bize hâne halkımız kadar yakın addeylediğimiz vefakâr abone kardeşlerimizin gayret ve himmetleriyle gerçekleştirebileceğimize inancımız tamdır.

Bugünkü abonelerimizin çoğu, bize gazetemizin bir tek nüshasını dahi görmeden itimat edip abone olmuş değiller midir? Şimdi bir yıllık hizmet ve faaliyetimizi gördükten ve sözümüzde durduğumuzu müşâhade eyledikten sonra neden herbiri üç yakın arkadaşını daha SEBİL'e abone kaydetmesinler.

Ricalarımızın ehemmiyeti üzerinde ifade edeceklerimizinden birisinin de 1977 senesinin taşıdığı mahiyet olduğu her türlü izahdan varestedir kanaatindeyiz. 1977 Türkiye'ye hakim olma mücadelesi veren şu kadar şer kuvvetin iştahasının kabardığı ve bu iştaha ile kesif bir faaliyete giriştiği bir senedir.

Hâl böyle olunca, bilhassa köy muhtarlıkları, parti başkanlıkları, cemiyet merkezleri gibi topluluk olan heryere girmesini sağlamak üzere, bu gibi yerlerin gazetemize abone olmasını sağlamak ve bu hususta müsbet-menfi tefrikine kaçmadan SEBİL'i dost - düşman herkesin görmesini sağlamak bu sûretle de onu daha fazla kimsenin okumasına yardımcı olmak vefakâr abonelerimizden beklediğimiz en esaslı vazifedir. Burun için, parasını maddî durumu iyi olan bir kardeşten tahsil ederek bu gibi yerleri re'sen abone kaydetmek en kestirme yoldur. Bilhassa bir köyden şehre gelip de artık zengin olanlar o köyü Kur'an-ı Kerim kursu, muhtarı ve köy odasıyla unutmamalı, köyünde bıraktıklarına şehirden gönderebileceği en güzel hediyenin SEBİL gibi bir gazete olabileceğini hatırdan uzak tutmamalıdırlar.

Bu gibi hizmetlerde bulunmak isteyenler gazetemize gelecek sayı konacak posta çekini abone yapacakları yerin adresini yazarak doldurabilecekleri gibi, bu işin parasını idarehanemize havale ederek durumu bir mektubla bildirmek suretiyle de yapabilirler.

SEBİL'in takib ettiği gâye ve yürütmeye çalıştığı dâvâ, onun mensublarının şahsî gâyesi ve dâvâları değildir. O, bütün mü'minlere âiddir. İslâm'da hizmet ve ameller cemaat şuûru üzerine bina edilmiştir. Bu itibarla SEBİL'in hakkı i'lâ bâtıl'ı makhûr kılmak üzere atıldığı mücâdele uzaktan görüldüğü ve sanıldığı gibi kolay değildir. SEBİL bu ilk yılını aleyhine açılmış YEDİ EHEMMİYETLİ DAVA ile kapamaktadır. Bunlardan YEDİSİNDE de Başyazarımız Kadir MISIROĞLU maznûn sıfatıyla muhâkeme edilmektedir. İKİSİ, kıymetli yazarlarımızdan Ahmed SELÂMÎ Bey, diğer ikisi de Mustafa YAZGAN Bey kardeşimizle müşterek olan bu dâvâlardan dolayı sadece Başyazarımız için istenen hapis cezâsı ELLİ YILDAN fazladır.

● ***SÖYLEYECEKLERİMİZ BUNDAN İBARET***

Kendisinin hapisten 1973 affı ile kurtulabildiği, o hapiste iken doğmuş bulunan Mehmed Selman adındaki oğlunun henüz dört yaşını bile ikmâl etmediği nazar-ı itibare alınır ve iyice düşünülür ise, bu hizmetin fâni heves ve sâiklerle yürütülemeyeceği, gönülde ulvî bir dâvanın heyecânı tûğyân etmedikçe bu ölçüde riske girilemeyeceği kendiliğinden ortaya çıkar.

Hizmetlerin arzu edilen vüs'ât ve mükemmeliyette ifâ edilebilmesinin, karşılıklı muâvenet ve tesânüde bağlı bulunduğu âşikârdır. Bu itibarla sevgili okuyucularımızın gösterecekleri mahallî, küçük ve fakat samimî gayret ve alâkâlarla, büyük bir ölçüde riskini derûhte ederek yazılmış bulunan yazıların te'sir sahasını —düşman için pahalı sayılacak bir ölçüde— genişletecekleri ve onları o çapta bir riske girmeye değer hale getirecekleri muhakkaktır.

Demek ki biz ne yazarsak yazalım, onun emeğimize değer bir netice hâsıl edebilmesi, siz sevgili okuyucularımızın alâkalarına bağlıdır.

Biz, hapislerden korkmayarak, bâtıl'a taviz vermeyerek, üzerimize teveccüh edecek düşmanlıklardan çekinmeyerek yazmakla —indellah— mes'ûliyetten kurtulmak gayretindeyiz.

Ya siz?!

Vazifesini yapan şuûrlu müslümanlar, sizi mükarr-ı iman olan mübarek kâlbinizden öper, öper, öperiz...

Sebil

ŞİMDİ BUYRUN VAZİFEYE

Muhterem Sebil Okuyucusu,

- 53 sayıdan itibaren gazetemiz SEBİL'in dağıtımı yeni tesis olunan (UKAZ) dağıtım şirketi tarafından yapılacaktır.
- Bulundukları mahalde gazetemizin satışını yapmak isteyen ferd gazete bayileri, kitabevleri, İslâmcı gençlik teşekkülleri doğrudan doğruya U K A Z şirketine müracaat etmelidirler.
- UKAZ, gazetemizi satmak için talepde bulunanlara derhal satış şartlarını bildirecektir.
- Gazetemizi satmak isteyen, ferd, gazete bayii, kitabevi ve İslâmcı gençlik teşekkülleri, müracaatları sırasında
  1 — Kaç adet gönderilmesini istediklerini ve
  2 — Sarih adreslerini bilhassa bildirmelidirler.
- Bu meyanda «Okuyucu ile hasbihâl» sütûnumuzda ifade ettiğimiz gibi dağıtım işinde bize müzahir olacak kardeşlerimiz, bulundukları mahalde, Sebil'imizi U K A Z şirketinden talep ederek satabilecek olan ferd, gazete bayii, kitabevi ve İslâmcı gençlik teşekküllerinden tavsiye edebileceklerini, en kısa zamanda telefonla yahud telgrafla bize bildirmelidirler.
- Gazetemizin satışı için tavsiye olunacaklarla okuyucularımız
  1 — Önce konuşup, onların satıp satmamak hususunda kanaatlerini öğrenmeli,
  2 — Muvafakat cevabı halinde ise, satıcının adını ve adresini, ayrıca kaç adet satabileceğini öğrenmelidirler. Telgraflar kısaca şöyle çekilebilir:
- «SEBİL'imizi falan adresteki, falan kimse şu kadar satmak istemektedir. Gönderiniz.»
- Müracaat yerinin adresini ilân ediyor ve gayretlerinizden dolayı şimdiden şükranlarımızı sunuyoruz. Selâmlarımızla.

UKAZ
Vilâyet han kat 2
Cağaloğlu-İST
Tel: 26 38 96

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız, siyasi edebi tarihi gazete
Yıl: 1 SAYI: 52 BEŞ LİRA
Başyazarı ve Mes'ul Md. KADİR MISIROĞLU
Umumî Neşriyat Md.: Yılmaz YALÇINER
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE: Yıllık 200 TL 6 aylık 100 TL.
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.

Sebil

Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
An independent Muslim, Historical, Political and Literary Weekly
P.O. BOX 808 İstanbul/TURKEY
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
Postscheckonto Nr. 37938 — 300 Hannover
Telefon: 0531 - 85033